

1 ponedjeljak, 16.01.2006.

2 [Otvorena sjednica]

3 [Optuženik je ušao u sudnicu]

4 ... Početak u 14.33h

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.

7 Izvolite sestiti.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Par stvari koje treba da rešimo pre
9 nego što pređemo na svedoke.

10 Kao prvo, ima nešto o čemu bih želeo da porazgovaram sada sa stranama, a
11 to se tiče usaglašenih činjenica. Među usaglašenim činjenicama koje su pomenute
12 na... u uvodnoj reči 13. decembra, jedna od stvari koja je bila pomenuta, a koja
13 se čini da je potpuno ista kao ona što se nalazi u optužnici, a da je to nešto
14 što nije među usaglašenim činjenicama. Hteo bih sada, dakle, da čujem šta strane
15 mogu o tome da mi kažu.

16 Kao prvo, pod tačkom 67 optužnice navodi se referendum u Hrvatskoj 19.
17 maja 1991. godine i proglašenje nezavisnosti Hrvatske i Slovenije 25. juna 1991.
18 godine. U uvodnom izlaganju jasno je pomenuto proglašenje nezavisnosti Hrvatske
19 i Slovenije. A sada pogledajmo zapisnik, stranica 301, paragrafi od 7.11 /u
20 engleskom transkriptu: "Paragrafi 1.7 do 11"/ Meni se čini da bi logičan
21 zaključak bio da nema spora između strana u pogledu toga da su Slovenija i
22 Hrvatska proglasila nezavisnost 25. juna 1991. godine. Međutim, u spisku
23 usaglašenih činjenica navodi se samo 19. maj 1991. godine, datum referenduma u
24 Hrvatskoj, a da se ne spominje datum kada je proglašena nezavisnost Hrvatske i
25 Slovenije.

26 Stoga je stav ovog Pretresnog veća da bi u vezi sa ovim strane mogle da
27 se izjasne, dakle da kažu da li se slažu sa ovom činjenicom ili ne, da li je to

28

29

30

1 usaglašeno ili nije. Jer ako pogledate usaglašene činjenice, tu stoji da je
2 usaglašeno da je 19. maja 1991. godine održan referendum u Hrvatskoj, osim u
3 mestima gde je većinsko srpsko stanovništvo u SAO Krajini, a u pogledu
4 nezavisnosti Hrvatske od Jugoslavije. A onda u optužnici stoji da je 19. maja
5 1991. godine Hrvatska održala referendum gde je glasano za nezavisnost Hrvatske
6 od Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i da je 25. juna 1991.
7 godine proglašena nezavisnost Hrvatske i Slovenije od Jugoslavije. U uvodnoj
8 izjavi stoji da su... da je 1990. i 1991. godine, na teritorijama bivše
9 Jugoslavije došlo do separatističkih pokreta u Hrvatskoj i Sloveniji i da je tog
10 istog datuma, 25. juna 1991. godine, proglašena nezavisnost Hrvatske i
11 Slovenije.

12 Dakle, da li sam u pravu ako kažem da postoji ipak suglasnost među Vama
13 u vezi sa ovim, iako se formalno niste o tome usaglasili?

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, časni Sude. Očito je da se
15 Tužilaštvo s ovime slaže i bilo bi vrlo zadovoljno ako bi se mogla postići
16 saglasnost sa Odbranom s tim u vezi.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančeviću.

18 PREVODITELJICA: Mikrofon, molimo.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Izvinite. Časni Sude, mi smo o ovom pitanju imali i
20 pismenu i neposrednu komunikaciju sa Tužilaštvom. Potpuno je nesporno da su toga
21 datuma Hrvatska i Slovenija proglasile nezavisnost.

22 Ono što je činjenično, a i... i odatle proizilazi vrlo... i pravno
23 sasvim sporno, to je da li je u trenutku proglašenja nezavisnosti prostor
24
25
26
27
28
29
30

1 Jugoslavije jest...jeste prazna zemlja, mrtav prostor, ili je to suverena država
2 na čijoj kompletnoj teritoriji se primenjuje njen Ustav. Ako to jeste suverena
3 država, a Jugoslavija tada 1991. godine jeste suverena država, članica
4 Ujedinjenih nacija i jedini međunarodno priznati subjekat, onda je vrlo bitno
5 reći da je takvo proglašenje nezavisnosti neustavno. Jer je Ustav Jugoslavije
6 predviđao mogućnost odvajanja, ali po proceduri koja je definisana u Ustavu. U
7 ovome slučaju to je učinjeno protivustavno i činjenica da je održan referendum
8 nije davala pravo ovim dvema republikama da tako nešto učine bez saglasnosti
9 ostalih republika i bez referenduma na teritoriji cele Jugoslavije. Dakle,
10 Odbrana želi da ukaže na jednu činjenicu: dakle, nesporno je da tog dana jesu te
11 dve republike saopštile takvu odluku, ali je ona bila protivna unutrašnjem
12 pravu, pa otuda i međunarodnom pravu koje je u tom trenutku važno. Tu je osnov
13 našeg neslaganja i mislimo da je to vrlo bitno i činjenično i pravno pitanje.

14 Hvala.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] /prijevod engleskog transkripta:

16 "Hvala Vam, gospodine Milovančeviću. Naredna stvar..."/

17 [Sudije vijećaju]

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Onda će u zapisnik ući da su
19 se strane složile o tome da je tog dana došlo do proglašenja nezavisnosti
20 Slovenije i Hrvatske.

21 A što se tiče ustavnosti tog proglašenja, to je nešto o čemu će se
22 govoriti prilikom izvođenja dokaza. Hvala Vam.

23 Naredna stvar je nešto što treba da razjasnimo. U uvodnoj izjavi
24 optuženi je opisao pokret Srba u Hrvatskoj ka nezavisnosti u početnoj fazi kao
25 nešto... kao sledeće: "Srbi u Hrvatskoj su odgovorili na ovaj stav hrvatske
26
27
28
29
30

1 Vlade tako što su pokazali svoju podršku za očuvanje Jugoslavije kao federalne
2 države sa postojećim federalnim jedinicama. Srbi su tražili sopstvenu kulturnu
3 autonomiju unutar Republike Hrvatske. Dakle, ovde se govori o kulturnoj
4 ekonomiji. U slučaju raspada jugoslovenske države, Srbi u Krajini tražili su da
5 se taj isti princip koji je primenjen za samoodređenje Srba i hr...
6 samoodređenje Hrvata i Slovenaca primeni i na njih unutar Krajine. Dakle, oni su
7 hteli da imaju iste prednosti kao i hrvatsko.... da uživaju ista prava."

8 S druge strane, ako pogledate relevantni deo od paragrafa broj 4 spiska
9 usaglašenih činjenica, tu stoji: "Naposletku, proglašenje nezavisnosti i
10 autonomije srpskog naroda navodi ako Jugoslavija ostane federacija, onda će Srbi
11 u Hrvatskoj zatražiti kulturnu autonomiju. No, ako Jugoslavija postane
12 federacija, onda oni imaju pravo i na političku i teritorijalnu autonomiju."

13 Ova poslednja rečenica logički nije u redu. Ona nema smisla, jer se
14 kaže: "Ako Jugoslavija ostane federacija, Srbi traže kulturnu autonomiju." A
15 onda posle se kaže: "Ako postane federacija, traži se teritorijalna autonomija."
16 Dakle, nema nikakve logike u ovome i stoga bi bilo dobro da nam se to pojasni.

17 Gospodine Whiting.

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da ste potpuno u
19 pravu i došlo je verovatno do neke greške u kucanju. Ja ne znam šta je trebalo
20 tu da stoji, ali je izvesno da je u toj drugoj rečenici gde stoji "federacija"

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 trebalo da stoji nešto drugo. No, možda ćemo u toku naredne pauze to moći da
2 proverimo i da Vas o tome obavestimo.

3 SUDAC MOLOTO: /prijevod engleskog transkripta: "Hoćete li Vi to
4 uraditi?"/

5 G. WHITING: /prijevod engleskog transkripta: "Da, pobrinut ćemo se za
6 to."

7 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude...

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavam se.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, časni Sude. Možda bi mogao da ukažem na
10 moguće objašnjenje. Ono je iz sadržaja našeg razgovora sasvim jasno. Dakle, ako
11 ostane federacija, Srbi u Hrvatskoj su tražili kulturnu autonomiju. A ako dođe
12 do formiranja konfederacije, dakle radi se o... očigledno o grešci u kucanju
13 teksta. Ako dođe do... do stvaranja do... konf... Pardon, ako dođe do stvaranja
14 konfederacije, u tome slučaju će Srbi tražiti teritorijalnu autonomiju. Ali o
15 tome možemo još - ukoliko je nešto to sporno kod Tužilaštva - o tome možemo
16 razgovarati. Ali to je suština bila našeg stava kao Odbrane i mislim da smo se
17 mi tu razumeli.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, hvala Vam na
19 ovom pojašnjenju. Mislim da to nije nešto što je sporno. Jednostavno je trebalo
20 da nam se pojasni. Meni se čini da je Vaš kolega iz optužbe predložio da to
21 preispita tokom naredne pauze, no ako se slažete Vi jedni s drugima, onda bi
22 bilo dobro da nakon sledeće pauze da nam kažete da je to tako.

23 Slažete li se sa time, gospodine Whiting?

24 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, časni Sude.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

26

27

28

29

30

1 Sada što se tiče svedoka veštaka. U odluci od 13. januara, Pretresno
2 veće je došlo do zaključka da je raspon pravila 92bis (E) i 94bis, da se tiče
3 izveštaja veštaka i transkripta ranijeg svedočenja, a da se ne tiče dokumenata
4 koji idu u prilog izveštaju svedoka. Pretresno veće bi stoga želelo da se
5 razjasni tačno kakva će biti procedura za ispitivanje svedoka veštaka, s obzirom
6 na to da će prvi veštak vrlo brzo doći da svedoči. Kao prvo, kada svedok... kada
7 se potvrdi da će svedok biti veštak, onda time njegov izveštaj postaje glavni
8 deo dokaznog materijala za tog svedoka. Kao drugo, Optužba je stoga tražila da
9 se glavno ispitivanje ograniči na najpertinentije, najrelevantnije zaključke iz
10 njegovog izveštaja, a da se posebno treba usredsrediti na ona pitanja koja će
11 biti sporna, koja će biti kontroverzna ili za koja će biti potrebno da ovaj
12 veštak dâ dodatna obaveštenja ili primere. Kao treće, što se tiče dokumenata
13 koje je veštak koristio u pripremi svog izveštaja, od Optužbe se traži da broj
14 dokumenata koji će podneti na uvrštavanje ograniči na ona koja su nužna za
15 ilustraciju pitanja o kojima je govora bilo u tački 2. I kao četvrto, u pogledu
16 uobičajene procedure vođenja unakrsnog ispitivanja, Odbrana može da ponudi na
17 uvrštenje bilo koji dokazni predmet ili dokument, uključujući i one koji su
18 pomenuti u izveštaju svedoka, a koje Optužba nije ponudila na uvrštenje. No, od
19 Odbrane se takođe traži da se ograniči na ona dokumenta koja se tiču direktno
20 zaključaka koji su pomenuti pod tačkom 2. I naposljetku, peto, Pretresno veće će
21 odlučiti o prihvatljivosti dokumenata nakon što bude zaključeno svedočenje
22 svedoka veštaka.

23 Da li ste zadovoljni ovim predlogom?

24

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, zapravo sam želeo da Vam
2 predložim da mi postupimo na drugačiji način. Ono što bi Optužba želela da se
3 učini je da se u spis uvrste svi dokumenti na koje se oslanjao veštak pri izradi
4 izveštaja. I mislim da je temelj za to dobar i da je zapravo to način da se na
5 efikasan način iskoristi sudsko vreme, da zapravo mi nećemo time gubiti vreme,
6 jer će jednostavno sve to ići mnogo brže ako se zna da sve odjednom ulazi u
7 spis.

8 Radi se otprilike o 300 dokumenata i postoji više razloga zbog kojih bi
9 Optužba želela da mi ovako postupimo. Postupak usvojen u drugim suđenjima pred
10 ovim Sudom... i to je tako, tako se radi na drugim suđenjima. Kao prvo, a
11 govorim sada na primer samo o ovom prvom svedoku veštaku, ono što je od ključnog
12 značaja je da se o radi o našem veštaku, o čoveku koji radi za Optužbu. Odbrana
13 je već dovela u pitanje, osporila njegovu objektivnost, nepristrasnost. Ja znam
14 da će to biti ponovljeno kada se bude govorilo o uvrštenju njegovog izveštaja u
15 spis i Sud je već odbacio takva sporenja. Međutim, očito je da se to i dalje
16 dovodi u pitanje, iako postoje zaključci koje je izvelo Sudsko veće.

17 Mislimo stoga da je vrlo važno za Sudsko veće da ima pri ruci sva
18 dokumenta na koja se ekspert oslanjao prilikom izrade svog izveštaja, kako bi na
19 osnovu njih mogli da se pobiju svi... sve ono... moglo da se pobije sve ono što
20 Odbrana spori, znači njegovu nepristrasnost i objektivnost. Dakle, u tom slučaju,

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ti dokumenti predstavljaju nešto što je veoma značajno.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sačekajte, samo da ja Vama odgovorim
3 na ovo što Vi kažete.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Da.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, to je upravo ono od čega strahuje
6 ovo Pretresno veće, a to je da će se naći zatrpano gomilom dokumenata, obilnih
7 dokumenata i onda, znači, Pretresno veće treba da kopa po tim dokumentima i da
8 traži šta je relevantno, a šta nije relevantno. A mi smatramo da onaj ko dobro
9 priprema svoje teze može znati da je... biti u stanju da kaže: za zaključak koji
10 je izveo svedok veštak pod, recimo 1, dovoljno je ili važno je da se zna da se
11 on oslonio na dokument "C", recimo. Znači, nije na Pretresnom veću da traži
12 dokumenta koja su relevantna za određene zaključke. Na Vama je da kažete koji je
13 dokumenat relevantan za koji zaključak svedoka veštaka.

14 Vi govorite ovde o 300 dokumenata. Optužba sama ne zna koji od tih
15 dokumenata su bitni za zaključke do kojih je došao veštak. Vi očekujete sada od
16 Pretresnog veća da pregledava ta dokumenta i da traži. I zapravo, Vi na
17 zaobilazan način pokušavate sva ta dokumenta da uvedete u spis. Dakle, ona
18 dokumenta na kojima veštak zasniva svoje zaključke moraju biti pomenuti tokom
19 glavnog svedočenja, moraju biti ponuđena na uvrštenje i eventualno uvrštena. Ako
20 Vi želite da se ova druga dokumenta označe radi identifikacije, to može da se
21 učini i eventualno kasnije da pokušate da ih ponudite na uvrštenje.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja nisam imao nameru da
2 kažem da... Pogrešno ste shvatili. Nemamo nameru da samo tu gomilu dokumenata
3 damo Pretresnom veću i da pustimo Pretresno veće da se snalazi među njima.
4 Mislimo da je vrlo jasno - s obzirom da u izvještaju postoje fusnote i sve - da
5 je iz toga očito koji su dokumenti najrelevantniji i na koje dokumente se veštak
6 oslanja pri izvođenju svojih zaključaka. No, mi bismo hteli, naravno, tokom
7 glavnog ispitivanja da se oslonimo samo na najrelevantnija dokumenta. Ne želimo
8 uopšte da tražimo od svedoka da svaki taj dokument pregledava ovde pred nama, to
9 bi potrajalo danima, i ne želimo da tražimo od svedoka da svaki put... da svaki
10 put... za svaki dokument kaže u čemu je on važan za njegove zaključke itd., itd.
11 Jer, radi se o 300 dokumenata i to bi bilo gubljenje vremena. Mi želimo samo da
12 se govori o najvažnijim dokumentima.

13 Naravno, nećemo se baviti svakim zaključkom iz izvještaja, jer izvještaj
14 je vrlo opširan. No, postoje bilješke u izvještaju i moguće je da će Vijeće,
15 baveći se nekim konkretnim problemom, htjeti pogledati na koji se konkretni
16 dokument vještak oslonio prilikom donošenja tog zaključka. Dakle, ja ne želim
17 ići dalje od toga.

18 No, drugo što bih htio reći jeste sljedeće: postoji cijeli niz svjedoka
19 koji će svjedočiti u vezi s tim dokumentima i smatramo da je najbrži način

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 uvesti u spis te dokumente sada i onda dozvoliti svjedocima da kasnije
2 komentiraju te dokumente, neke od njih ili sve.

3 Dakle, pitanje kriterija prihvatljivosti dokumenata morao bi biti
4 prilično nizak, prema našem mišljenju. Autentičnost tih dokumenata nije sporna.
5 Oni su stavljeni na popis dokaznih predmeta, objelodanjeni su Obrani, Obrana ih
6 nije osporavala na nivou njihove autentičnosti. Prema tome, ti dokumenti bi
7 trebali ući u spis, jer na njih se oslanjao autor izvještaja vještaka.

8 Na koji način i kakva će se vrijednost njima pridati na kraju, to je
9 nešto sasvim drugo. I kako će Sud procijeniti način na koji se svjedoci
10 oslanjaju na te dokumente tijekom suđenja, to je nešto sasvim drugo. To je
11 pitanje koje će se rješavati na kraju i o tome mi možemo govoriti i tijekom
12 ispitivanja našeg vještaka i tijekom naše završne riječi i tijekom naših... i u
13 svim našim podnescima. No, naša namjera nikako nije zatrpati neselektivno Sud
14 mnogobrojnim dokumentima. No, ako budemo htjeli da vještak govori o svakom
15 dokumentu, to će nam uzeti užasno puno vremena. Ovo je najbrži mogući način. Ako
16 budemo uveli te dokumente u spis, vještak će govoriti o svojem izvještaju i stajaće
17 i na raspolaganju Vijeću da mu postavljaju pitanja u vezi sa dokumentacijom.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, pitat ću Vas onda jednu stvar:
2 zašto ti dokumenti na koje će se pozivati i drugi svjedoci, zašto se oni ne mogu
3 na usvajanje ponuditi putem tih svjedoka, a ne putem ovog svjedoka?

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, to se može učiniti. Ja
5 apsolutno ne želim sporiti da se to može učiniti i na taj način, ja samo mislim
6 da bi bilo brže uvesti te dokumente u spis, kako bi bili na... svima na
7 raspolaganju, objema stranama i svim svjedocima, tako da se to pitanje riješi. I
8 predlažem, odnosno smatram da ćemo na taj način znatno brže proći kroz
9 svjedočenje vještaka.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li Vi smatrate da je brzina
11 postupka ključna?

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne. Ja smatram, međutim, da je to važno
13 pitanje.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zahvaljujem.

15 [Sudije vijećaju]

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li bi Obrana željela nešto reći?

17 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, Odbrana smatra da je stav Sudskog veća po
18 ovom pitanju sasvim u skladu sa onim što bi trebalo da bude praksa pred ovim
19 Tribunalom. Argumenti Tužilaštva za ovaj stav koji su sada izneli, uz sve
20 uvažavanje mojih kolega, čini mi se da ne mogu biti prihvaćeni.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Potpuno je odvojeno pitanje vrednosti, sadržaja, značenja nalaza
2 eksperta, dakle, onoga što ekspert kao stručno lice koje raspolaže znanjem koje
3 nije dostupno u Sudsko veće, saopštava Sudskom veću. Ekspert će, da bi objasnio
4 to svoje stručno stanovište, ukazati Sudskom veću na pojedine dokaze ili na sve
5 dokaze, odnosno dokumente koje je koristio. Naravno, to ne mora značiti
6 automatski da veštak mora da se izjašnjava o svakom dokumentu; to bi bilo
7 besmisleno. Ali veštak mora da kaže šta podržava i na osnovu čeg... njegov stav
8 i na osnovu čega izvodi određeni zaključak.

9 Otuda se ovakav predlog Tužilaštva Odbrani čini kao pokušaj da unapred
10 se obezbedi od unakrsnog ispitivanja. To je direktno i rečeno, što mislim da
11 nije u redu. A s druge strane, pitanje sadržaja i prihvatljivosti eksperta
12 potpuno je odvojeno od pitanja kriterijuma prihvatljivosti dokumenata na koje se
13 veštak poziva, a o čemu je opet govorio poštovani kolega iz Tužilaštva. Dakle,
14 to su sve odvojena pitanja, a mislimo da je Veće imalo jedan sasvim, za Odbranu
15 prihvatljiv i krajnje korektan stav, kada je iznelo predlog u pogledu načina
16 rada sa ekspertima u ovome slučaju.

17 Hvala.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vijeće je iskoristilo ovaj trenutak
19 da pokrene ovo pitanje odmah na početku suđenja, kako bi se strane mogle
20 odlučiti što je njihov stav s tim u vezi. Mi o tome nećemo donijeti odluku sada.
21 Možda uopće neće biti potrebno donositi bilo kakvu odluku, budući da vještak
22 nije naš sada idući svjedok. I zato mislim da bi bilo dobro o svemu tome
23 razmisliti i donijeti odluku, odnosno iznijeti stavove Vijeću prije dolaska
24 prvog vještaka, kako bi onda Vijeće moglo odlučiti kako ćemo postupiti dalje.

25 S obzirom na sve što je rečeno Vijeću o svjedoku koji će svjedočiti,
26 Vijeće bi željelo sada prijeći na poluzatvoreno zasjedanje.

27

28

29

30

1 [Poluzatvorena sjednica]

2 (redigirano)

3 (redigirano)

4 (redigirano)

5 (redigirano)

6 (redigirano)

7 (redigirano)

8 (redigirano)

9 (redigirano)

10 (redigirano)

11 (redigirano)

12 (redigirano)

13 (redigirano)

14 (redigirano)

15 (redigirano)

16 (redigirano)

17 (redigirano)

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

ponedjeljak, 16.01.2006.

Predmet br. IT-95-11-PT

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudske postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 333 redigirana. Poluzatvorena sjednica.

ponedjeljak, 16.01.2006.

Predmet br. IT-95-11-PT

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 334 redigirana. Poluzatvorena sjednica.

ponedjeljak, 16.01.2006.

Predmet br. IT-95-11-PT

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigirano)
2 (redigirano)
3 (redigirano)
4 (redigirano)
5 (redigirano)
6 (redigirano)
7 (redigirano)
8 (redigirano)
9 (redigirano)
10 (redigirano)
11 (redigirano)

12 [Javna sjednica]

13 TAJNIK: [simultani prijevod] Vratili smo se, časni Sude, na javnu
14 sjednicu.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] /?Hvala./

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, na predraspravnoj
17 konferenciji i neposredne prije iznošenja uvodne riječi u ovom predmetu u
18 decembru, Vijeće je iznijelo cijeli niz pitanja za koji je zatražilo od strana
19 da se o njima slože. I Vijeće je kazalo da će provjeriti što smo učinili i ja
20 bih htio na vlastitu inicijativu upoznati Vijeće što smo postigli.

21 Sa žaljenjem moram reći da je... da nije došlo ni do kakvog napretka u
22 postizanju sporazuma po tim pitanjima. Moram reći da to nije zbog toga što
23 Tužiteljstvo nije na tome nastojalo.

24 02. januara ove godine, poslali smo jedno pismo Obrani gdje smo Obranu

25

26

27

28

29

30

1 upitali da li bi Obrana možda promijenila mišljenje u vezi s nekim od tih
2 pitanja i danas smo dobili na to odgovor. Dakle, jedno od pitanja je bilo da li
3 je u relevantno vrijeme, od augusta 1991. do augusta 1995. godine, da li se
4 Obrana spremna složiti s time da je u to vrijeme u Hrvatskoj postojao oružani
5 sukob. Obrana je to odbila i ja to ne želim komentirati.

6 Sud je također od nas tražio da pokušamo postići sporazum u vezi sa
7 žrtvama u ovom predmetu. Po mišljenju Tužiteljstva, najjednostavnije bi bilo da
8 se strane slože oko činjenica koje iznose vještaci u vezi sa žrtvama. I zbog
9 toga je Tužiteljstvo pitalo Obranu da li bi se Obrana s time složila. Kao što
10 Sud zna, Obrana se s time nije slagala i Obrana se i dalje s time ne slaže i
11 želi provesti unakrsno ispitivanje sve trojice vještaka. S obzirom na pravilo
12 94bis, Tužiteljstvo nema načina da ovo pitanje riješi. Zbog toga Sud mora
13 donijeti odluku po tom pitanju.

14 Sud je također pitao možemo li postići sporazum oko takozvanih svjedoka
15 uzapćenih razgovora. Dakle, to su svjedoci MM16, 17 i 18. I mi smo pitali

16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Obranu da li bi se složila s time da se u spis uvrste, dakle transkripti tih
2 uzapćenih razgovora, no Obrana je odbila s time se složiti. I ponovno, ja mislim
3 da Tužiteljstvo prema pravilima nema načina pokrenuti pitanje uvrštavanja u spis
4 ovih dokumenata i zbog toga ćemo morati pozvati ove svjedoke da daju svoj iskaz.

5 Vijeće je također zatražilo da se strane slože o uvrštavanju u spis
6 izjava svjedoka 28, 64 i 74 po pravilu 92 *bis*. Također je pokrenuto i pitanje da
7 li bi se također i svjedok 28 mogao pretvoriti u svjedoka po pravilu 92*bis*.

8 A što se tiče svjedoka 64 i 74, tužitelj smatra da su to kritični
9 svjedoci i da bi ih trebalo Vijeće saslušati *viva voce*. To su svjedoci koji će
10 govoriti... postoje svjedoci koji će govoriti o granatiranju Zagreba. I mi smo
11 identificirali neke svjedoke koji bi mogli postati svjedoci po pravilu 92*bis*, a
12 to su svjedoci 68, 72 i 73. Međutim, Obrana do danas nije pristala da se složiti s
13 time u vezi sa navedenim svjedocima.

14 Mi ćemo ubrzo dostaviti podnesak kojim ćemo zatražiti da se četvorica...
15 četvero svjedoka tretira kao svjedoci po pravilu 92*bis*, dakle svjedoci 28, 68,
16 72 i 73.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I konačno, časni Sude, mi smo pripremili jedan niz karata i smatramo da
2 će cijeli niz svjedoka o tome govoriti i te karte komentirati. Na sličan način
3 se postupalo u cijelom nizu drugih postupaka i utvrđeno je da je bilo od pomoći
4 Vijeću da sve te karte ima u jednom svesku. I zbog toga bismo mi predložili da
5 se... da Vijeće pogleda taj svezak karata i da se eventualno u jednom trenutku
6 taj svezak karata uvrsti u spis kao dokaz.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije no što krenemo s tim kartama,
8 želio bih čuti što ima za reći Obrana.

9 Gospodine Milovančević, možete li komentirati prvo nešto u vezi s ovim
10 kartama?

11 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude.

12 Mi smo dobili ponudu od strane Tužilaštva sada u petak. Pregledali smo
13 pažljivo te karte. To su karte koje bi trebalo da budu korišćene u ovom
14 postupku, dakle u jednom postupku pred Sudom, pred najvišim Međunarodnim sudom.
15 One su potpuno proizvoljne. Mi smo Tužilaštvu danas predali podnesak u kome smo
16 ukazali na nedostatke koji su vrlo konkretni. Ako to interesuje Sudsko veće, ja
17 mogu za svaku pojedinačno kartu navesti o čemu se radi. Dakle, ne može se
18 predstavljati na karti statist... pregled opština, određenih... na primer,
19 pregled određenih opština u Hrvatskoj sa većinskim srpskim stanovništvom na
20 osnovu glasanja 1990. Pa molim Vas, časni Sude, valjda je elementarna stvar da
21 se etnički sastav opština utvrđuje popisom, a ne glasanjem.

22 I čitav niz drugih takvih ili većih ili manjih propusta. Naravno, nije

23

24

25

26

27

28

29

30

1 naša namera bila da osporavamo sam crtež po sebi, ali smo ukazali Tužilaštvu na
2 potrebu da nazive karata upriliči onome i prilagodi onome što na kartama stoji.
3 Dakle, da to bude krajnje precizno i da se, u krajnjoj liniji, navede sve ono
4 što je bitno. Dakle, karta je iz 1991., 1992., 1993. ili bilo koje druge godine,
5 sa granicama od tada i tada i tako dalje. Dakle, to su vrlo konkretne primedbe i
6 ja sada ne bih hteo da zamaram Veće sa svim tim. Ukoliko Veće smatra da je
7 potrebno da idemo kartu po kartu, ja ću to učiniti. Mogu Vam - ja ne znam da li
8 se te karte nalaze pred Vama - na primer navesti jedan primer.

9 Ponuden nam je... ponuđena nam je na usvajanje karta Zapadnog Balkana.
10 Takav termin ne postoji, molim Vas. Pri tome se radi o karti Socijalističke
11 Federativne Republike Jugoslavije i sa njenim tačno ucrtanim granicama. E sad, o
12 čemu se tu radi? Ako su... ako su na karti neke zemlje, onda treba da se kaže:
13 "Karta sa granicama Hrvatske, Slovenije, Makedonije i tako dalje, i drugih
14 zemalja... Bosna i tako dalje." Ili pak ako je nacrtano ono što je nacrtano,
15 konture bivše Jugoslavije, Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije kao
16 članice Ujedinjenih nacija, onda da se kaže: "Granice Jugoslavije iz 1991." Ali
17 da se kaže da su... da je to karta Zapadnog Balkana, to za nas ne znači ništa, a
18 uvlači nas u moguće... u moguća zaključivanja i moguće posledice koje mogu biti
19 vrlo delikatne u ovoj vrsti postupka.

20 Mi smo nastojali da se krajnje ozbiljno odnosimo prema tom pitanju.
21 Dakle, to ni... to možda naizgled ne deluje ozbiljno, ali se radi o vrlo... vrlo
22 delikatnim pitanjima. I to je razlog za stav Odbrane koji je napisan detaljno,
23 precizno, i uručen Tužilaštvu. Pri tome smo mi našim sugestijama nastojali da
24 pomognemo kolegama iz Tužilaštva, na koji način da eventualno označe te karte i
25 ka... da bi ih mi mogli kao takve prihvatiti. I ja mislim da je to sasvim moguće

26

27

28

29

30

1 učiniti u jednom normalnom razgovoru. Mislim da ovakva vrsta optuživanja nije
2 sasvim korektna, ali dobro, valjda ćemo se uhodati nekako.

3 Hvala, časni Sude.

4 [Sudije vijećaju]

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Čuli smo što ste imali da
6 kažete u vezi sa time da se problem može rešiti razgovorom sa Optužbom i o tome
7 da bi trebalo da se karte nazovu propisno kako treba, znači da se napiše
8 "Republika Jugoslavija" umesto "Zapadni Balkan" ili šta god da piše.

9 Pretresno veće Vam preporučuje da se sastanete, dakle da se strane
10 sastanu i da pokušaju da ovo pitanje razreše, da se imena i nazivi svi na
11 kartama, sve što je upisano, da se to ispravi, da se o tome dogovorite i da se
12 onda ove karte ponude Pretresnom veću kasnije.

13 [Sudije vijećaju]

14 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude. Uz Vaše dopuštenje, časni Sude, samo kratak
15 osvrt na ovo što je rekao kolega tužilac u vezi sa usaglašavanjem ovih drugih
16 činjenica.

17 Postoje činjenice o kojima se... je moguće postići suglasnost, postoje
18 one o kojima se ne može postići suglasnost. Mi smo razlog za naše neslaganje sa
19 definicijom koja nam je ponuđena u pogledu oružanog sukoba, napisali. Vrlo ga
20 precizno napisali, nastojeći da budemo precizni i činjenično i pravno.

21 Drugo, što se tiče sporazuma o žrtvama, Tužilaštvo smatra da bi trebalo
22 prihvatiti sporazum o žrtvama na osnovu nalaza njihovih eksperata. Mi ćemo,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 časni Sude, biti u situaciji da prihvatimo da sačinimo takav sporazum kada i
2 naši eksperti budu uradili te svoje nalaze - naši medicinski eksperti - jer smo
3 od Tužilaštva dobili materijale u kojima nas /?nam/ Tužilaštvo objašnjava da su
4 čit... da je čitav niz njihovih izveštaja o žrtvama, o imenima, o svim drugim
5 podacima vezanim za nastradale, poginule, ubijene ljude, pogrešan. Prema tome,
6 trčati unapred, po svaku cenu, u jednu vrstu sporazuma u situaciji kada
7 činjenice nisu proverene sa naše strane, je za nas neprihvatljivo.

8 Isto važi i za iskaze ovih svedoka. I samo sa jednom napomenom,
9 poštovano Sudsko veće, da ne biste stekli pogrešnu sliku o radu Odbrane. Mi smo
10 poslednji put ovde bili 12-og, 13-og, vratili smo se u Beograd 14. decembra. Od
11 tada do danas je bilo više neradnih dana, uključujući božićne i novogodišnje
12 praznike. Odbrana je u međuvremenu morala da nadoknadi, da pokuša da nadoknadi
13 zaostajanje koje je imala i da kompletnu kancelariju spakuje. Dakle, ne mislim
14 na... na ormane i na... na stvari iz kancelarije nego na predmete, na pisane
15 materijale koje se tiču ovog slučaja. Ja moram da samo ukažem na jednu
16 činjenicu, da su ti materijali stigli ovde u Hag, da se nalaze u skladištu, da
17 se radi o pola tone materijala, preko 230 klasera. Mi nemamo mogućnosti da
18 instaliramo kancelariju zbog problema tehničkih koji se ne tiču Sudskog veća,
19 ali jednostavno to nama nije omogućeno, iako smo mi to tražili od Sekretarijata.
20 Nije prilika uopšte da Veće opterećujem takvim problemima, ali i to je nešto što
21 treba imati u vidu kao jednu sasvim realnu činjenicu koja nama gotovo
22 onemogućava dalji rad. Mi ćemo danas i sutra moći da se bavimo ovim jednim
23 svedokom. Sav drugi materijal nam je pod ključem, u skladištu transportne firme
24 koja nam je prevezla robu iz Srbije ovde.

25 I samo još jedna stvar. Ovaj... ovaj postupak je na početku. Vreme i rad

26

27

28

29

30

1 će pokazati šta se može usuglasiti. S obzirom da je naš klijent u pritvoru, mi
2 nemamo bilo... pardon, bilo kakav razlog za opstrukciju i za odugovlačenje
3 postupka. Naprotiv.

4 Hvala Vam.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam puno, gospodine
6 Milovančeviću. Očito je da u ovoj fazi postupka te četiri tačke o kojima je od
7 Vas Pretresno veće trebalo... tražilo da se usaglasite, dakle da tu nije
8 postignuta suglasnost i da je jedini način da se dalje nešto učini s tim u vezi
9 da Optužba pristupi svom izvođenju dokaza što bolje može. Dakle, mislim da
10 možete pozvati sada svog prvog svedoka.

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, pozivamo svog prvog
12 svedoka.

13 Časni Sude, dok se svedok uvodi, želeo bih samo da mi Pretresno veće
14 kaže, ako je moguće, kada imate nameru da nam date prvu pauzu?

15 PREVODITELJICA: Predsedavajući sudija nije uključio mikrofona.

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Sat i po vremena.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sat i po vremena. Pa, evo sada je...
18 sad je otprilike sat vremena kako radimo. Dakle, radićemo još pola sata.

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

20 [Svjedok je ušao u sudnicu]

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Moliću Vas sada da zamolite svedoka
22 da položi izjavu.

23 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, znate, kod nas ovde obično
24 to rade sudije, no to ću rado učiniti.

25

26

27

28

29

30

- 1 P: Gde je radilo to preduzeće u Hrvatskoj?
- 2 O: U Pakracu, u Zapadnoj Slavoniji.
- 3 P: Je li to posao na kojem ste bili i 1990/1991. godine?
- 4 O: Jeste.
- 5 P: Do kojeg ste datuma ostali na toj dužnosti?
- 6 O: Na toj dužnosti sam bio do 19. avgusta 1991. godine.
- 7 P: Jeste li pre rata bili član komunističke partije?
- 8 O: Jeste, bio sam član Saveza komunista.
- 9 P: Sećate li se kada je Srpska demokratska stranka, SDS, formirana u
- 10 Hrvatskoj?
- 11 O: U Hrvatskoj je formirana negdje februara 1990.
- 12 P: Gde? Gde je formirana?
- 13 O: U Kninu.
- 14 P: Ko su bili rukovodioci SDS-a? Ko su bili ljudi koji su osnovali SDS u
- 15 Kninu?
- 16 O: Predsjednik stranke je bio Jovan Rašković. Među njima su bili još
- 17 Dušan Zelembaba, Jovan Opačić, Milan Babić, Đoko Vještica, Macura i drugi.
- 18 P: Sećate li se kada su održani prvi višestranački izbori u Hrvatskoj?
- 19 O: Pa, oni su održani negdje u proljeće 1990.
- 20 P: Sećate li se kakve je rezultate ostvario SDS na tim izborima?
- 21 O: Pa, SDS je pobijedio u općini Benkovac, Knin, Gračac i Lapac.
- 22 P: Da li ste u jednom trenutku i Vi sami postali član SDS-a?
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Jeste. To je bilo krajem maja 1990. godine.

2 P: Zbog čega ste to učinili?

3 O: Pa, zbog toga što smo vidjeli da stranka kojoj smo mi Srbi u većini
4 dali svoje glasove - to je bio Savez komunista Hrvatske - Stranka demokratskih
5 promjena - u tim trenutcima poslije izbora, nije u dovoljnoj mjeri pratila i
6 probleme i s kojim su se počeli suočavati Srbi. I onda smo zaključili da je
7 veoma važno da se i Srbi politički organiziraju kako bi lakše i bolje
8 prezentirali svoje interese i sve ono što je bilo važno za njihov život.

9 P: U svom odgovoru ste pomenuli SDP. Možete li nam reći šta to znači, ta
10 skraćenica?

11 O: SDP je Stranka demokratskih promjena. Znači, Savez komunista se
12 pokušao demokratizirati u noviju stranku, pod novim naslovom SDP, koji i danas
13 imaju.

14 P: Takođe ste pomenuli i probleme sa kojima su Srbi bili suočeni. Možete
15 li nam reći šta su po Vašem mišljenju bili ti problemi?

16 O: Pa, krenulo je najprije od tih predizbornih mitinga, gdje su se
17 najviše pojavile nacionalističke stranke sa novom ikonografijom koja je
18 podsjećala na nedavnu prošlost Drugog svjetskog rata. Zatim se kod hrvatskih
19 političara često čulo o velikim... o velikoj zastupljenosti Srba u policiji, u
20 vojsci i u preduzećima. Bilo je dosta negativnih konotacija i kod tih govora.
21 Bilo je i, ovaj, promjene Ustava, gdje ta stranka nije pokazala interes za Srbe
22 kada su zajedno sa Hrvatima gradili cijelu njihovu prošlost. I onda se vidjelo
23 da ta stranka nema dovoljno hrabrosti ni osjećaja za probleme s kojima se
24 suočava srpska zajednica.

25 P: Gospodine Džakula, htio bih sada sa Vama proći kroz različite položaje
26 koje ste obnašali u stranci, dakle SDS-u, i kasnije kroz Vaše političke funkcije.

27

28

29

30

1 A htio bih razgovarati i o nekim stvarima koje su se Vama dogodile zbog tih
2 položaja na kojima ste bili.

3 Kada ste se priključili SDS-u, jeste li imali neki položaj u stranci?

4 O: Najprije sam bio član Regionalnog odbora SDS-a za Zapadnu Slavoniju,
5 kasnije predsjednik Regionalnog odbora, kada sam automatizmom ušao i u Izvršni
6 odbor stranke na podruc... na području cijele Hrvatske.

7 P: Kada ste poslali članom Regionalnog odbora SDS-a?

8 O: Članom Regionalnog odbora sam postao već juna mjeseca 1990.

9 P: A kada ste postali predsjednikom Regionalnog odbora?

10 O: Krajem 1990. godine.

11 P: A kada ste postali članom Izvršnog odbora stranke za cijelu Hrvatsku?
12 Da li je to bilo u isto to vrijeme, dakle krajem 1990?

13 O: Jeste.

14 P: Na početku, kada je SDS ustanovljena na području Zapadne Slavonije,
15 da li je SDS na tom području pokrivala samo područje Zapadne Slavonije ili neko
16 šire područje?

17 O: U to vrijeme je... to je stranka bila za cijelu Slavoniju i Baranju,
18 znači protezala se od Iloka do Kutine, nekih 14-15 općina i gradova je
19 pokrivala. Kasnije je došlo do podjele na Zapadnu Slavoniju i na Istočnu
20 Slavoniju i Baranju.

21 P: A kada je do toga došlo? Možete li mi reći datum?

22 O: Pa, do toga je došlo negdje 1991., ja bih rekao negdje u maju
23 mjesecu, kada se proglasilo Nacionalno vijeće Istočne Slavonije...

24

25

26

27

28

29

30

1 Nacionalno vijeće Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema, a mi smo onda nakon nekog
2 vremena proglasili Zapadnu Slavoniju, kako ne bi bili pod tim tijelom i pod
3 ingerencijom Gorana Hadžića.

4 P: Doći ćemo do toga za trenutak. Sjećate li se krajem 1990. da je
5 osnovana takozvana SAO Krajina?

6 O: Sjećam se.

7 P: A tko je bio predsjednik SAO Krajine kada je ona osnovana?

8 O: Milan Babić.

9 P: Tek je 1991. osnovana SAO Zapadna Slavonija; da li je to točno?

10 O: Jeste. To je bilo 12. avgusta 1991. godine.

11 P: A prije toga je li postojala, odnosno da li je bila osnovana SAO
12 Slavonija, Baranja i Srijem?

13 O: Jeste, ona je osnovana negdje u junu mjesecu 1991.

14 P: A tko je bio predsjednik te SAO?

15 O: Goran Hadžić.

16 P: Kada je u augustu 1991. osnovana SAO Zapadna Slavonija, tko je bio
17 predsjednik tog entiteta?

18 O: Ja.

19 P: Možete li Vijeću reći koje su općine bile obuhvaćene SAO Zapadna
20 Slavonija?

21 O: Bile su Pakrac, Daruvar, Grubišno Polje, Podravska Slatina, dijelovi
22 Orahovice i Okučani koji nisu tad... do tad bila općina, al' su sačinjavali sela
23 između Nove Gradiške i Novske i općina se tada i smatrala i Okučanima.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Spomenuli ste Pakrac. Prije no što je osnovana SAO Zapadna Slavonija,
2 da li je Pakrac bio obuhvaćen nekom drugom SAO?

3 O: Pakrac je... se.. opština Pakrac se izjasnila 21... 18. ili 21.
4 februara 1991. da pristupa SAO Krajini.

5 P: I kada je osnovana SAO Zapadna Slavonija, taj dio je prešao u Zapadnu
6 Slavoniju; da li je to tačno?

7 O: Jeste.

8 P: Možete li Vijeću u općenitim crtama, dakle ukratko, jer ćemo kasnije
9 o tome govoriti s više detalja, dakle možete li opisati Vaš politički stav koji
10 ste zastupali u to vrijeme, dakle 1990. i 1991. godine?

11 O: Pa, moj politički stav je bio da prije svega moramo dijalogom
12 rješavati sve rastuće probleme koji su nastajali, da treba politički djelovati i
13 zbog toga je bilo odmah na početku sukoba sa... sa Milanom Babićem u okrilju
14 stranke. Članovi Regionalnog odbora SDS-a Zapadna Slavonija imali su kontakt i
15 održavali kontakte sa predstavnicima vlasti Republike Hrvatske, koji su bili
16 zamjerani od strane SDS-a u Kninu. A tako je i član Regionalnog odbora, profesor
17 Vukčević Vojo, koji je išao na razgovore u Zagreb, bio zbog toga kritikovan i
18 morao je napustiti i stranku i samu Slavoniju.

19 P: Je li bilo drugih vođa, odnosno osoba u SDS-u u Zapadnoj Slavoniji,
20 za koje možete reći da su bili pristalice Vašeg pristupa?

21 O: Da, bilo je njih dosta. To je bio Dušan Ećimović, Obrad Ivanović,
22 Veljko Vukić, Milenko Miletić, bilo je ljudi iz Kutine, bio je Branko Popović iz
23 Grubišnog Polja, Živko Zagorac iz Grubišnog Polja. Ja bih rekao velika većina.
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Spomenuli ste druge vođe, i konkretno naveli Milana Babića, kao osobe
2 koje su zauzimale drugačiji stav. Kakav je to stav bio?

3 O: Oni nisu baš imali nikakvih ni želja ni potreba da se o različitim
4 mišljenjima ili problemima koji su nastali pregovara sa Zagrebom, nego su to
5 nastojali da riješe prekidom, da nema nikakvih kontakata sa Zagrebom, već da to
6 mi rješavamo sami unutar svoje zajednice.

7 Na primjer, jedan događaj je bio kada su Srbi iz Vukovara došli na
8 sastanak u Knin. Srbi SDS-a iz Knina su im govorili da su oni ustaše pošto visi
9 šahovnica u Vukovaru. To su bili najbliži saradnici Milana Babića. Tu se gledala
10 razlika između nas tada Slavonije i samih Babićevih ljudi iz Knina.

11 P: Spomenuli ste Babića. A tko su bili drugi vođe koji su pristajali na
12 taj drugi pristup?

13 O: Pa, bio je Boško Božanić iz Korenice, David Rastović iz Lapca, bio je
14 Đoko Vještica. Ne mogu sada ovog časa da se još sjetim nekih imena, bilo je tamo
15 okruženje iz Knina, Benkovca, Obrovca, Lapca, Korenice, taj Dalmatinsko-Lički
16 kraj.

17 P: A kakav pristup je imao Milan Martić? Je li se on zalagao za Vaš
18 pristup ili za drugačiji pristup, koji ste upravo opisali? Rekli ste da su njega
19 zauzeli vođe iz Knina.

20 O: Pa, kad se pojavio na političkoj sceni, i Milan Martić i on je bio za
21 ovu opciju sličnu Babićevoj. Znači, ne razgovore sa Zagrebom već da se to
22 rješava sve unutar SAO Krajine.

23 P: U julu 1991., jesteli osnovali nešto što se zvalo Srpski demokratski
24 forum?

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste. To je osnovano početkom jula 1991. godine u Lipiku, što je tad
2 bio u sastavu općine Pakrac.

3 P: Možete li Vijeću, molim Vas, reći što je bila svrha Srpskog
4 demokratskog foruma?

5 O: Pa, došlo je do velike podjele unutar SDS-a u Hrvatskoj, na SDS
6 Krajine i ostali SDS u Republici Hrvatskoj. Mi smo htjeli da ovo drugo krilo
7 ojačamo sa nezavisnim intelektualcima u okviru Republike Hrvatske, koji su
8 htjeli da objedinimo srpske interese na cijelom području Republike Hrvatske, da
9 ih se zajednički artikuliše, da se demokratskim dijalogom traže rješenja. Iz
10 izlaska se vidjelo da se rat priprema i da je on na pomolu, i dobili smo
11 značajnu podršku i te intelektualne elite srpske iz Zagreba i drugih gradova. I
12 to je bio povod da se sastanemo i da zajedničkom jednom platformom napravimo
13 strategiju rješavanja odnosa Srba i Hrvata dijalogom u Republici Hrvatskoj.

14 P: Mislim da sam shvatio Vaš odgovor, no htio bih još nešto čuti. Kažete
15 da se moglo vidjeti da se priprema rat. Je li ova inicijativa Srpskog
16 demokratskog foruma bila pokušaj da se spriječi rat, da se podrži rat? Što je
17 zapravo bila inicijativa?

18 O: Svakako da je bile prije svega inicijativa da se spriječi i onemogući
19 rat i da se našim... iznošenjem naših stavova i ideja upozna mnijenje Republike
20 Hrvatske, i Srbi i Hrvati, da trebamo mirnim putem i mirnim tražiti rješenje u
21 Republici Hrvatskoj.

22 P: Kakva je bila Vaša uloga u osnivanju Srpskog demokratskog foruma?

23 O: Pa, bio sam u tom inicijativnom odboru i organizator, pošto je to...
24 nije se moglo održati na Baniji i Kordunu gdje je bilo planirano, pa je onda

25

26

27

28

29

30

1 održano u Zapadnoj Slavoniji, tako da sam ja dao svu logistiku i podršku i išao
2 na pregovore zajedno sa članovima odbora i u Zagreb i u Beograd, kako bi se
3 izvršile pripreme za Osnivačku skupštinu Srpskog demokratskog foruma.

4 P: Gospodine Džakula, kažete kako se sastanak nije mogao održati na
5 Baniji i Kordunu kao što je bilo planirano. Zašto ne?

6 O: Pa, stiglo je pismo u Zagreb kod mojih prijatelja od SDS-a Krajine,
7 kojim se zabranjuje da se održi takav skup na području kraj... SAO Krajine, već
8 da se održi na drugom dijelu Republike Hrvatske, jer njihova politika, i kako su
9 oni rekli tada, narod SAO Krajine ne želi da se takav demokratski "skup" održi u
10 Krajini, jer oni ne žele više imat' nikakvu... nikakav kontakt sa fašističkom
11 Hrvatskom, a da mi koji to želimo neka radimo na drugom dijelu, sa drugim
12 ljudima, a ne na prostoru Krajine.

13 P: Gospodine Džakula, jeste li to pismo, koje ste upravo spomenuli,
14 prije dva dana predali Tužiteljstvu kada ste bili pripremani za ovaj iskaz?

15 O: Jesam.

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ovaj dokument je naravno
17 dostavljen Obrani, ali bih sada molio da se kopija predoči svjedoku.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu.

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Za zapisnik, reći ću da ovaj dokument
20 nosi ERN broj 04666700. Budući da smo ovaj dokument dobili tek u subotu, nismo
21 ga mogli uvesti u naš elektronski sustav predočavanja dokumenata.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li se ovo nudi na usvajanje kao
23 dokazni predmet?

24 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, ja ću ga ponuditi na usvajanje kada
25 svjedok identificira ovaj dokument.

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Džakula, da li je ovo pismo koje ste Vi Tužiteljstvu
2 predali ove prošle subote?

3 O: Jeste, to je pismo.

4 P: Rekli ste da je to pismo Srpske demokratske stranke Krajine kojim se
5 zabranjuje Srpskom demokratskom forumu da održi inicijalni sastanak u Krajini.
6 Pismo je potpisao tko, molim Vas?

7 O: Pismo je potpisala doktorica Ljubica Šolaja, predsjednica SDS-a
8 Krajine.

9 P: A kakav je odnos ta osoba imala s Milanom Babićem, ako je imala
10 ikakav odnos?

11 O: Pa, bila je bliski saradnik i nije mogla biti predsjednica SDS-a
12 Kajine ako je nije postavio Milan Babić.

13 P: Da li biste za Vijeće mogli pročitati pretposljednji pasus u ovom
14 pismu?

15 O: "Atribut tog foruma, srpski i demokratski, ne odgovaraju njegovoj
16 stvarnoj ulozi. Naime, on i nije demokratski zbog toga što se usmjerava na
17 poništenje demokratski izražene volje srpskog naroda da ne živi u NDH. Stoga je
18 on, po našoj ocjeni, destruktivno totalitaran i defetistički. A nije srpski zato
19 što radi protiv srpskog naroda."

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Ispričavam se prevoditeljima.
2 P: Gospodine Džakula, kada ste dobili ovo pismo?
3 O: Ja sam to pismo dobio kasnije od prvog predsjednika Srpskog
4 demokratskog foruma, a oni su me upoznali da su dobili pismo i zabranu već
5 negdje krajem šestog mjeseca 1991. godine.
6 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja nudim ovo pismo na
7 usvajanje u spis.
8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, imate li
9 komentara?
10 G. MILOVANČEVIĆ: Ne, časni Sude.
11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. U redu. Onda se ovo pismo
12 uvrštava u spis. Molim da dobije dokazni broj predmeta.
13 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovaj dokazni predmet nosit će
14 broj 1.
15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, dokazni predmet broj 1.
16 Hvala.
17 G. WHITING: [simultani prijevod]
18 P: Gospodine Džakula, tko su bili drugi sudionici u Srpskom demokratskom
19 forumu?
20 O: Pa, tu su među osnivačima bili profesor Svetozar Livada, Milorad
21 Pupovac, Nikica Vujinović, Obrad Ivanović, Drenko Gaćeša, Vladimir Ivković - on
22 je sad pokojni, Dušan Zelembaba. Prije svega, prof. dr. Jovan Rašković kao
23 predsjednik SDS-a za cijelu Hrvatsku. Bio je Dušan Starević, bio je Jovo Opačić.
24 I bilo je veoma važno što smo dobili predsjednika i najuže rukovodstvo SDS-a
25 Hrvatske i nezavisne intelektualce, a dobili smo i podršku pokojnog profesora i
26 filozofa Gaje Petrovića i drugih viđenih i uticajnih Srba u Republici Hrvatskoj.
27 P: Jeste li pokušali dobiti podršku za ovu inicijativu bilo od Vlade
28 Hrvatske, bilo neku podršku iz Srbije?
29
30

1 O: Pa, mi smo išli - ta grupa kao inicijativni odbor - i u Zagreb, u
2 Sabor i Vladu Republike Hrvatske, tamo smo razgovarali sa savjetnikom Lerotićem,
3 bio je savjetnik predsjednika Tuđmana, a u Beograd smo išli na razgovor sa
4 potpredsjednikom Vlade Republike Srbije, Budimirom Košutićem. Oni su nas
5 saslušali, ali ni jedna ni druga strana nisu dali ni ozbiljnu podršku, ni onog
6 časa kad smo mi to osnovali i dali proglas i saopštenje. Doživjeli smo blokadu
7 medijsku iz Zagreba i Beograda, tako da to nije dobilo zvaničnu ni snažnu
8 podršku kako smo mi očekivali.

9 P: Spomenuli ste ime savjetnika predsjednika Tuđmana. Molim Vas, možete
10 li ponoviti to ime kako bi ušlo u zapisnik?

11 O: Prezime Lerotić, a ne mogu se sjetiti imena.

12 P: U redu, hvala. Gospodine, da li poznajete osobu po imenu Jovo...

13 PREVODITELJICA: Prevoditelj nije razumio prezime... Vezmar.

14 O: Da, poznam ga.

15 P: 1991. godine, na kakvom je on položaju bio?

16 O: Bio je načelnik policije, prvi čovjek policije općine Pakrac. Da li
17 je bio sad sekretar, načelnik ili... ne znam tačno funkciju, ali uglavnom prvi
18 čovjek policije.

19 P: Jeste li u jednom trenutku se i sa njim sastali u vezi sa Srpskim
20 demokratskim forumom?

21 O: Jeste. To je bilo jula mjeseca 1991. godine.

22 P: Možete li nam reći što se dogodilo?

23 O: Pa, dobio sam poziv od njegovog brata, pokojnog, da dođem u selo
24 Kraguj, u seoski dom, na razgovor sa tamošnjim građanima.

25

26

27

28

29

30

1 Kada sam došao, u domu je bio samo Jovo Vezmar, koji je već nekoliko mjeseci
2 izbivao iz tog kraja. Kratko smo se pozdravili i on mi je dao... on mi je
3 saopštio da se... rekao je ovako: "Ti si kriv i odgovoran za pacifizaciju ovih
4 pet općina. Ti si kriv što ovde nije započeo rat. Imaš rok od 24 sata da daš
5 otkaz u firmi, ostavku na politički rad, da napustiš općinu Pakrac, inače ćeš
6 biti ubijen." Ja sam ga pitao, dva puta, da li zna šta govori? On je potvrdio da
7 zna i da tako postupim.

8 P: A što ste učinili?

9 O: Poslušao sam ga. Drugo jutro sam zvao direktora u Bjelovar, svoga.
10 Zamolio ga za godišnji, on mi je dao i u popodnevnom satima sam napustio Pakrac.
11 Ali nisam dao ostavku na politički rad i nisam dao, ovaj, otkaz nego sam samo
12 uzeo godišnji. Znači, djelomično sam poslušao.

13 P: Kamo ste otišli?

14 O: Otišao sam u Beograd da se javim predsjedniku stranke SDS-a,
15 profesoru Jovanu Raškoviću. I njega sam upoznao sa tim problemom. On mi je
16 skrenuo pažnju da se sklonim negdje u Srbiju, neko manje mjesto, dok me ne
17 pozove kako bi se ponovo mogao vratiti u Hrvatsku.

18 P: Možete li ponovno reći kamo ste otišli, u koji grad?

19 O: Otišô sam u Vrnjačku Banju, dolje prema jugu Srbije.

20 P: Ne, ali prvo mjesto kamo ste otišli?

21 O: U Beograd sam otišô.

22 P: Je li u Beograd?

23 O: Jeste.

24 P: Jeste li se na koncu vratili u Hrvatsku?

25 O: Jeste, nakon nekih 10 do 15 dana ja sam se ponovo vratio u Hrvatsku.

26

27

28

29

30

1 P: Što se dogodilo kada ste se vratili?

2 O: Kad sam se vratio, našao sam se sa svojim prijateljima i saradnicima
3 ispred SDS-a, analizirali smo situaciju koja je u našem okruženju - rat je već
4 bio i u Istočnoj Slavoniji i u Krajini - i mi smo onda napravili sjednicu SDS-a
5 Zapadne Slavonije, Regionalnog odbora, i proglasili smo na toj sjednici SAO
6 Zapadnu Slavoniju - to je bilo 12. avgusta - kako bi sebe politički mogli
7 organizirati i početi pregovore sa Vladom Hrvatske kako bi se spriječio rat da
8 ne počne u Zapadnoj Slavoniji.

9 P: I u to vrijeme postali ste predsjednikom SAO Zapadna Slavonija?

10 O: Jeste.

11 P: Jeste li još razgovarali sa Jovom Vezmarom?

12 O: Pa, kasnije sam se ponovo s njim sreo na način... 18. avgusta uveče,
13 privela su me dvojica njegovih suboraca, bili su naoružani. Dovedi su me kod
14 njega u njegov štab i on mi je saopštio da oni ujutro kreću u rat, a da ja mogu
15 da odlučim ili sam sa njima ili ne i ako bilo šta pokušam da ću biti ubijen. I
16 bio sam priveden do nek... drugi dan popodne kada je već završio, odnosno prvi
17 napad završen na Pakrac.

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da je ovo dobar
19 trenutak za pauzu.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Imat ćemo pauzu od 20 minuta.

21 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim da svi ustanu.

22 ... Početak pauze u 15.58h

23 ... Sjednica nastavljena u 16.22h

24 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite molim.

25 Izvolite sedeti.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Podsećamo svedoka da je i dalje vezan
27 svečanom izjavom koju je dao na početku svedočenja. Možete nastaviti.

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

2 Pre nego što nastavim sa pitanjima, hteo bih samo da Vas obavestim o
3 sledećem: Optužba i Odbrana su nakratko porazgovarale o stvari vezanoj za
4 usaglašene činjenice, o tome šta je potrebno da se pojasni i moraćemo još o tome
5 da porazgovaramo, tako da ćemo Vam odgovor moći dati, nadam se, sutra.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

7 G. WHITING: [simultani prijevod]

8 P: Pre nego što smo otišli na pauzu, gospodine, Vi ste nam govorili o
9 osnivanju Srpskog demokratskog foruma i o nekim reakcijama na to 1991. godine.
10 Da li taj Srpski demokratski forum još postoji?

11 O: Jeste, on još postoji. Ovo godine slavimo 15 godina postojanja.

12 P: Da li ste na nekom položaju unutar SDF-a?

13 O: Jeste, ja sam predsjednik Upravnog odbora Srpskog demokratskog
14 foruma.

15 P: Možete li reći Sudu šta SDF danas radi, čime se bavi, šta je njegova
16 funkcija?

17 O: SDF je prije svega nevladina, nestranačka, neprofitna organizacija.
18 Bavi se povratom izbjeglica i pruža besplatnu pravnu pomoć. Humanitarnim
19 aktivnostima se bavimo. Imamo socijalne programe za stare i nemoćne. I sada, u
20 posljednje vrijeme, razvojne programe kojim pomažemo da ljudi pronađu sami svoj
21 posao i riješe svoju egzistenciju.

22 P: U kakvom je odnosu SDF sa hrvatskim vlastima, kako na lokalnom tako i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 na republičkom nivou?

2 O: Unazad nekoliko godina imamo dobru saradnju sa ministarstvima Vlade
3 Republike Hrvatske, prije svega Ministarstvom za obnovu, zatim socijalnu skrb i
4 zdravstvo, a takođe imamo i na lokalnim nivoima županija i gradova saradnju sa
5 vlastima u provođenju naših programa, kao što imamo i sa međunarodnim
6 organizacijama.

7 P: Kao?

8 O: Nisam čuo, izvinjavam se.

9 P: Izvinjavam se, prebrzo sam rekao. Kao na primer koje međunarodne
10 organizacije?

11 O: Prije svega UNHCR, US Aid, OSCE, Evropska komisija, kroz razne svoje
12 programe i projekte, i gotovo većina ambasada evropskih zemalja.

13 P: Koliko kancelarija SDF ima u Hrvatskoj?

14 O: Imamo 18 kancelarija u Republici Hrvatskoj.

15 P: Je li to jedna od najvećih nevladinih organizacija u Hrvatskoj?

16 O: Jeste, najveća i najstarija.

17 P: Vratimo se sada na 1991. godinu. Krajem 1991. i početkom 1992.
18 godine, Republika Srpska Krajina, RSK, je osnovana. Da li ste Vi u tom entitetu
19 bili na nekom položaju?

20 O: Pa, RSK kad je osnovana, to je bio 26., čini mi se, februar 1992. i
21 ja sam ispred Zapadne Slavonije ušao u sastav Vlade Republike Srpske Krajine. Tu
22 su još ušle Istočna Slavonija i Krajina. To je bila zajednička Skupština sva tri
23 SAO gdje se formiralo jedno tijelo, republička Vlada.

24 P: A na kojem ste Vi onda položaju bili kada ste u ušli u Vladu?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam tada imao položaj potpredsjednika Vlade Republike Srpske
2 Krajine, zadužen za privredu, konkretno za područje šumarstva.

3 P: Kao potpredsednik Vlade, jeste li Vi prisustvovali sednicama Vlade
4 RSK?

5 O: Većini sjednica sam prisustvovao.

6 P: Gde su te sednice održavane?

7 O: One su najčešće održavane u Kninu, a bila je jedna, čini mi se, u -
8 il' dvije - u Istočnoj Slavoniji. I bila je jedna u Zapadnoj Slavoniji, negdje
9 krajem 1992.

10 P: Vrat ćemo se kasnije na tu sednicu održanoj u Zapadnoj Slavoniji
11 1992. godine.

12 Recite nam samo, u februaru 1993. godine, jeste li Vi i dalje bili na
13 položaju potpredsednika Vlade RSK?

14 O: U februaru sam bio još kao potpredsjednik Vlade RSK, 1992.

15 P: Pitao sam za 1993.

16 O: Izvinjavam se ja. Jeste, negdje do marta 1993. Znači, još februara
17 1993. ja sam bio na funkciji potpredsjednika Vlade RSK.

18 P: U februaru 1993. godine, jeste li potpisali nešto poznato pod nazivom
19 "Daruvarski sporazum"?

20 O: Jeste. To je bilo 18. februara 1993. godine. Potpisan je u Doljanima,
21 a zvao se Daruvarski sporazum, jer je bio na opštini Daruvar.

22 P: Moliću Vas da Sudu kažete o kakvom se to sporazumu radilo.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, to je bio sporazum između srpske i hrvatske strane, gdje smo se
2 dogovorili da ćemo kroz mirnim putem i dijalogom rješavati sve nastale probleme
3 komunalne naravi, struja, voda, saobraćajnice, kontakti na *checkpointima*
4 porodica.

5 Znači više, ja bih rekao, pokazana dobra volja da se otvori dijalog
6 između hrvatske i srpske strane. To je bio prvi sporazum takve naravi.

7 P: Ko je sa srpske strane pregovarao za postizanje ovog sporazuma?

8 O: Bio je Dušan Ećimović, Mladen Kulić... Ne mogu se sad sjetiti još ona
9 dva imena, sad mi je blokirana memorija. Znači, ja treći i još dvojica su bili.
10 Bilo nas je ukupno pet. Izvinjavam se, ali blokirano mi je sad, ne mogu se
11 sjetiti detalja.

12 P: Dobro. Posle ću Vas pitati da li ste se možda u međuvremenu setili
13 njihovih imena i ako se budete setili i sami ovako, recite nam, molim Vas.

14 Recite nam sada, ko je sa hrvatske strane pregovarao, ako se sećate?

15 O: Pa, sa hrvatske strane je bio Ivan Milas, kao predsjednik...
16 predstavnik Vlade. Bio je sa njim Joško Morić, pomoćnik ministra, i bili su
17 gradonačelnici Novske, Pakraca, Daruvara, Grubišnog Polja, Slatine, ali ovog
18 časa se ne sjećam njihovih imena, jer nisu mi u to vrijeme bili oni nešto pre...
19 poznati političkoj javnosti. Mislim da je bio jedan Kos da se prezivao; samo se
20 toga sjećam, drugih ne.

21 P: Da li su pregovori za postizanje ovog sporazuma bili javni ili tajni?

22 O: Pripreme za potpisivanja sporazuma su bili tajni, a sam sporazum, kad
23 su išlo potpisivati, za njega se znalo, jer smo išli u pola bijela dana.

24

25

26

27

28

29

30

1 Javili smo svojim saradnicima i prijateljima i znali su predsjednik Skupštine u
2 Zapadnoj Slavoniji i članovi, odnosno Vijeća Zapadne Slavonije.

3 P: Zbog čega su pripreme obavljene u tajnosti?

4 O: Pa, mi smo bili tad u jednoj delikatnoj situaciji. Rat je bio dolje u
5 Kninu, oko Maslenice. A odmah poslije toga nekoliko dana, predsjednik republike,
6 Goran Hadžić, je dao nalog komandantu Vojske Krajine, generalu Novakoviću, da mi
7 izvršimo napad u Zapadnoj Slavoniji na Novsku i Novu Gradišku. Nekoliko puta u
8 toku dva ili tri dana su ti... te naredbe date, gdje smo mi kao lokalno
9 rukovodstvo, nas nekoliko, se suprotstavilo da dođe do napada, objašnjavajući
10 /?da/ za to nema nikakvog razloga i morali smo se pismeno potpisati da mi
11 garantujemo mir i da neće doći do sukoba.

12 I u tak'im momentima, da bi izbjegli mogući početak ponovo rata, nama je
13 šef sektora UN-a, Sektor zapad, gospodin Gerald Fisher, i komandant vojske
14 Sektora zapad, general Zabala, predložili - konkretno meni i saradnicima - da
15 moramo napraviti novi iskorak kako bi uvjerali svoje okruženje, misleći i na
16 hrvatsku stranu, da otpočnemo dijalog i da počnemo sa konkretnim dogovorima oko
17 normalizacije odnosa. Mi smo dugo o tome razmišljali i donijeli smo odluku dugo,
18 mislim, jedan dan - al' to je onda dugo - da i rezi... rizik, al' da moramo to
19 prihvatiti zbog bezbjednosti naših građana, da spasimo živote i da ne dođe do rata
20 koji nikome nije garantovao ni mir, a bogami ni život. I zbog toga smo odlučili,
21 prije svega ja, a onda i moji saradnici koji su me podržali, da to uradimo.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da su drugi rukovodioci unutar RSK znali za tu inicijativu, bi li je
2 oni podržali ili ne?

3 O: Ne bi je podržali.

4 P: Sada kada ste dali odgovor na ovo pitanje, na koje ste to rukovodioce
5 mislili? Koji to rukovodioci ne bi podržali ovu inicijativu?

6 O: Pa prije svega, ne bi je tada predsjednik republike Goran Hadžić,
7 predsjednik Vlade, Zdravko Zečević, ne bi ni ministar odbrane Španović, a ni
8 ministar policije, gospodin Martić, znajući da su... general Novaković daje nama
9 nalog da napadamo, da ratujemo. I vjerovatno, ako su znali za takvo naređenje, a
10 vjerovatno ga i podržali, sumnjam da bi se... onda nas podržali da u takvom
11 trenutku mi idemo na pregovore.

12 P: Kada je taj Daruvarski sporazum javno potpisan, da li se nešto Vama
13 desilo, a u vezi sa Vašim položajem unutar Vlade?

14 O: Prije svega, to je nastala velika konsternacija unutar vlasti
15 Republike Srpske Krajine i par dana poslije toga ja sam suspendiran sa mjesta
16 potpredsjednika Vlade, a gospodin Dušan Ećimović, koji je bio ministar u Vladi,
17 je takođe suspendiran. Mada je to bilo protivzakonito tada, to je mogla samo
18 Skupština da nas razriješi, ali se to tada brzo rješavalo, kako bi nas se
19 spriječilo u provođenju toga sporazuma.

20 P: Ko Vas je konkretno suspendovao?

21 O: Pa, tada sam imao dvije informacije i još uvijek su one važeće. I
22 predsjednik republike, Goran Hadžić, i predsjednik Vlade, gospodin Zečević.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 S tim što sam suspendiran i sa mjesta predsjednika Oblasnog vijeća. I moji
2 saradnici, Dušan Ećimović kao član i Mladen Kulić kao potpredsjednik Oblasnog
3 vijeća za Zapadnu Slavoniju.

4 P: Samo da razjasnimo. Kažete da ste takođe bili skinuti sa položaja,
5 suspendovani sa položaja predsednika Oblasnog veća. Pretpostavljam da mislite na
6 Oblasno veće SDS-a.

7 O: Ne. To je bilo Oblasno vijeće Srpska oblast Zapadna Slavonija. Bila
8 je Srpska oblast Istočna Slavonija i srpska oblast kao regionalno tijelo, malo,
9 u Slavoniji.

10 P: Nakon što smenjeni sa ovih položaja, jeste li na... jeste li u toku
11 1993. godine stupili na neki drugi politički položaj?

12 O: Pa, Skupština je poslije toga događanja donijela odluku da se mogu,
13 ovaj, provesti izbori u općinama Pakrac i Okučani i mi smo iskoristili tu
14 zakonsku osnovu, proveli smo lokalne izbore i ja sam u maju mjesecu 1993. godine
15 tajnim glasanjem izabran za predsjednika Skupštine općine Pakrac. I tada sam,
16 ovaj, nosio dužnost predsjednika do... do kraja... do jeseni 1993. godine.

17 P: Da li se onda u septembru 1993. godine Vama nešto desilo?

18 O: Jeste. 21. septembra 1993. godine, u jutarnjim satima, ja sam uhapšen
19 od strane pomoćnika ministra Krste Žarkovića, pomoćnika ministra Republike
20 Srpske Krajine, koji je doveo grupu specijalne jedinice iz Knina i lišio me
21 slobode i odveo u Knin.

22 P: Rekli ste da je Krsto Žarković bio pomoćnik ministra, ali pomoćnik za
23 šta?

24 O: Bio je pomoćnik ministra policije.

25 P: Kome je on bio pomoćnik?

26

27

28

29

30

1 O: Bio je pomoćnik tadašnjem ministru, Milanu Martiću.

2 P: Gde ste bili uhapšeni?

3 O: Bio sam uhapšen u jednoj privatnoj kući gdje sam tada stanovao, u
4 Japagi u Pakracu u Zapadnoj Slavoniji.

5 P: Zna li zbog čega je ta jedinica iz Knina došla u Zapadnu Slavoniju
6 da Vas uhapsi?

7 O: Pa, došli su zbog toga što nisu imali povjerenja da će moći lokalna
8 policija da to izvrši, jer sam ja tada imao dosta snažan autoritet u tome kraju,
9 pa su doveli jedinice sa strane, koje su bile, mogu reći, veoma dobro naoružane.

10 P: Kažete da su Vas odveli u Knin. Kao prvo, zapravo, recite nam znate
11 li uopšte zbog čega su Vas uhapsili?

12 O: Pa, tada mi nisu rekli ništa, samo su bili grubi. Stavili su mi
13 lisice na ruke i odvezli u Knin. A tamo mi je saopšteno da sam špijun, da
14 razbijam republiku, državu, i dobio sam rješenje da će početi istraga protiv
15 mene.

16 P: Tko je potpisao tu odluku, ako znate, to rješenje?

17 O: Prvi papir ili rješenje je potpisao Aco Drača, koji je bio visoki
18 funkcioner u Ministarstvu policije. Bio je šef DB-a, tako se govorilo. Sad ne
19 znam tačno, ne mogu reći da je bio u neku funkciju /?nekoj funkciji/ kao
20 pomoćnika, al' znam da je bio prvi čovjek za bezbjednost i on je potpisao tu...
21 naređenje za hapšenje i provođenje policijske istrage.

22 P: Zna li kakav je bio odnos u to vrijeme između Ace Drače i Milana
23 Martića?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Nisam znao njihov lični odnos, jedino mogu zaključiti da u
2 Ministarstvu na tak'im pozicijama nije mogao biti netko ko nije imao podršku
3 ministra policije, gospodina Martića.

4 P: Znete li je li Milan Martić znao za Vaše uhićenje ili je možda u
5 njemu i sudjelovao?

6 O: Sigurno je znao. A i ne bi bilo hapšenja bez njegovog odobrenja.

7 P: Na temelju čega to kažete?

8 O: Pa, zbog toga što se na taj potez ne bi niko od njih usudio, jer su
9 znali moju ulogu i značaj u onom kraju i u onoj /?onom/ narodu, i da je trebao
10 netko ko ima veoma snažan uticaj u Vladi. A i sam predsjednik Zečević je govorio
11 - s kim sam ja inače bio lično dobar - da on tu nije mogao ništa uraditi, da je
12 to rađeno mimo njegove volje od Ministarstva policije.

13 P: Rekli ste u jednom od svojih prethodnih odgovora da su Vas optužili
14 za razbijanje republike. Kao prvo, da bude jasno, o kojoj točno republici
15 govorimo?

16 O: O Republici Srpskoj Krajini.

17 P: Je li tijekom Vašeg uhićenja ili istrage ikada Vama konkretno
18 navedeno zašto se smatralo da ste Vi sudjelovali u pokušaju razbijanja RSK?

19 O: Pa, inspektori koji su me isljeđivali su smatrali da je taj dokument
20 krivično djelo i da je taj potpisan sporazum radi na razbijanju. Oni ga nisu ni
21 pročitali i nisu ga dobro ni citirali i smatrali su da je sam taj sporazum
22 krivično djelo koje govori o odcjepljenju. Znači, to su bile insinuacije,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jer tamo o tome ništa nije bilo napisano, ali je to bio dokumenat na koga su se
2 oni pozivali i za čega su me sumnjičili.

3 P: Kada spominjete sporazum, pri tome mislite na Daruvarski sporazum; je
4 li tako?

5 O: Da. Upravo na Daruvarski sporazum mislim.

6 P: Kazali ste da su Vas odveli u Knin. Što se dogodilo u Kninu?

7 O: Pa, u Kninu sam bio u samici četiri dana dok je trajala policijska
8 istraga. Tamo sam pozvan pred inspektore koji su sa automatskom puškom mi
9 zaprijetili da bolje da govorim sve ono što oni već znaju, inače će biti veoma
10 nezgodna situacija. A poslije tih četiri dana sam odvezen u Glinu u okružni
11 zatvor gdje je pokrenuta istražna radnja od strane suda.

12 P: Znete li gdje su Vas konkretno držali u Kninu?

13 O: U Kninu su me držali u podrumu policijske stanice u samom gradu, u
14 samici.

15 P: Koliko dugo su Vas držali u Glini?

16 O: U Glini su me držali do kraja... do 3. decembra 1993., s tim što je
17 bio prekid od par sati.

18 P: Recite nam što se dogodilo tijekom tog prekida? Što mislite kada
19 kažete "prekid"?

20 O: Pa tokom istrage, ja i gospodin Mladen Kulić smo se pozvali na
21 poslanički imunitet, pošto smo bili članovi Skupštine Republike Srpske Krajine.
22 Nisu imali pravo da nas hapse i zatvaraju dok taj imunitet ne skine se.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I istražni sudija je izdao rješenje da nas se pusti na slobodu. Mi smo krenuli
2 kući - to je bilo 2. oktobra 1993. Promijenili smo vozila, za svaki slučaj, sa
3 svojim kolegama. Naše kolege koji su došli nama u posjetu su uhapsili, a nas su
4 negdje prelaskom granice između Republike Srpske Krajine i Bosne i Hercegovine
5 ponovo uhapsili u Kostajnici i vratili u policijsku stanicu Kostajnica, opet u
6 samicu, gdje su nas nakon par sati zadržavanja došla dva uniformisana, u
7 maskirnoj uniformi policajca, Mladenu Kuliću i meni stavili lisice na ruke i
8 odvezli prema Glini.

9 Na putu kroz Petrinju su nas odvezli u šumu, gdje su nas najprije
10 fizički isprebijali, gazili nogama i onda odveli u Glinu i predali u zatvor.

11 Znači sud nas je pustio na slobodu, a policija nas je ponovo presrela,
12 premlatila i vratila u zatvor.

13 P: Ova dvojica policajaca u maskirnim uniformama, znate li bilo što o
14 njima, kome su bili podređeni, pripadnici čije jedinice su bili?

15 O: Njihov identitet nisam mogao saznati, ali su mi u Glini u zatvoru
16 rekli da - po opisu, kako sam ih ja opisao da izgledaju - da oni pripadaju
17 Šiltovoj grupi, tako se govorilo. A Šilt je na tom području Banije bio vojnički
18 aktivan. Da li je to njegovo prezime, nadimak, ja ne znam, samo sam čuo za Šilt.

19 P: A ta grupa, je li ona pripadala policiji ili vojsci? U koji dio
20 strukture se ona uklapala, ako znate?

21 O: U Ministarstvo policije. To su bile specijalne jedinice policije.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Znaete li kome su oni bili podređeni, kao specijalne jedinice
2 policije?

3 O: Pa, sve jedinice policije, pa i ta, bile su pod rukovodstvom ministra
4 policije tada, gospodina Milana Martića.

5 P: Kada su Vas odvezli natrag u Glinu, jesu li Vas odvezli u istu ćeliju
6 u kojoj su Vas i ranije držali?

7 O: Ne. Gospodin Kulić i ja odveženi smo u samicu nekoliko dana, a onda
8 smo ponovo išli u svoje ćelije.

9 P: A te ćelije nalazile su se u istom zatvoru u kojem su Vas i ranije
10 držali?

11 O: Jeste.

12 P: Sjećate li se da u subotu, tijekom priprema za svjedočenje, dali ste
13 nam još jedan dokument koji ima veze s ovom epizodom? Sjećate li se toga?

14 O: Sjećam se.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, taj dokument je također
16 naravno bio dostavljen Obrani i ja ću sada zamoliti poslužitelja da podijeli taj
17 dokument. Dokument nosi ERN broj 0466768 /?04666768/ do 6769.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koji je točno broj... odnosno, što je
19 točno to ERN broj?

20 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, tako često koristimo taj
21 akronim da ne mogu Vam točno reći zašto on stoji. Dakle, registracioni broj
22 dokaznih predmeta. Odnosno, svaki dokument koji ulazi u ovaj Sud dobiva taj
23 broj, tako da svaki dokument ima svoj vlastiti, jedinstveni broj.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] /Prijevod engleskog transkripta:
2 "Hvala."/

3 G. WHITING: [simultani prijevod]

4 P: Gospodine Džakula, imate li pred sobom ovaj dokument?

5 O: Imam.

6 P: Ima li taj dokument neki datum?

7 O: Ima datum od 18. oktobra 1993. godine.

8 P: Što je tačno taj dokument?

9 O: Pa, to je rješenje o produžavanju pritvora, kak'e smo mi dobijali dok
10 smo bili u zatvoru u Glini. On se izdavao na petnaest ili mjesec dana, dok je
11 trajala istraga. To je jedan od rješenja kog sam slučajno uspio sačuvati i on
12 govori o produžavanju... produženju pritvora dok traje istraga.

13 P: Htio bih Vam skrenuti pozornost na drugu stranicu dokumenta. I u
14 engleskom prijevodu to je na drugoj stranici.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako Vas mogu prekinuti, ne bi li
16 trebalo da prvo utvrdimo identitet ovog dokumenta i da ga ponudite na usvajanje
17 prije no što nastavite postavljati pitanja u vezi sa sadržajem?

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, svakako ću to učiniti.

19 P: Dakle, kako ste dobili ovaj dokument?

20 O: Taj sam dokument dobio u sudu kad je bilo izdano, znači negdje uoči
21 18. oktobra. Na sam dan 18. oktobra sam bio obaviješten da mi je produžen
22 pritvor do sedamnaestog... do devet... do 17. novembra 1993. godine.

23 P: A tko je izdao taj dokument?

24 O: Izdao je Okružni sud u Glini.

25 P: I predsjednik vijeća je Avdaj Popov?

26 O: Jeste. On je bio predsjednik vijeća koji je to rješenje izdao.

27 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, nudim ovaj dokument na
28 usvajanje.

29

30

1 PREVODITELJICA: Sudac nije uključio mikrofona.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] /Prijevod engleskog transkripta:

3 "Ovaj dokument će biti uvršten u spis kao dokazni predmet broj 2."/

4 G. WHITING: [simultani prijevod]

5 P: Gospodine, molim Vas, pogledajte drugu stranicu ovog dokumenta,
6 četvrti pasus. A u engleskom prijevodu to je također na drugoj stranici, ali
7 peti pasus. Tu stoji: "Po Krivičnom zakonu." Zamolit ću Vas da pročitate ovaj
8 pasus.

9 O: "Po Krivičnom zakonu, učiniocima krivičnog djela ugrožavanja
10 teritorijalne cjeline, iz člana 116, stav 1, u vezi sa članom 139, stav 3 i 2
11 Kaznenog zakona Jugoslavije, može se po zakonu izreći i najstroža (smrtna)
12 kazna. U konkretnom slučaju, obzirom da je proglašeno ratno stanje još 22.
13 februara 1993. godine, koje danas traje, radi se o pravnoj kvalifikaciji djela
14 iz člana 135, stav 3 i 2, u vezi sa članom 116, stava 1, Kaznenog zakona
15 Jugoslavije."

16 P: Hvala. Možete ostaviti taj dokument po strani.

17 Mislim da ste već ranije kazali da su Vas 3. decembra 1993. pustili na
18 slobodu. Što se dogodilo nakon što ste pušteni na slobodu?

19 O: 3. decembra, kad sam pušten na slobodu, bio sam već putem do kuće
20 priveden na području Donjeg Čagliča - to je općina Pakrac u Zapadnoj Slavoniji -
21 gdje sam zadržan dva do tri sata na razgovoru i onda sam pušten ponovo kući.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Drugi dan je stigla obavijest od mojih prijatelja, Ećimovića i Kulića
2 koji su bili u Okučanima, da je ministar policije Milan Martić izdao nalog za
3 naše ponovno hapšenje. Njih su dvojica pobjegli preko Bosne u Srbiju. Ja nisam
4 stigao nigdje da se sklanjam iz Republike Srpske Krajine, sa Zapadne Slavonije.
5 I kad me je moj prijatelj kasno obavijestio, ja sam se sa... uz pomoć svojih
6 prijatelja sakrio i nekih pedesetak dana sam se krio na području Zapadne
7 Slavonije u jednom privatnom skloništu, da ne budem uhapšen i ponovo da ne budem
8 odveden.

9 P: Nakon tih 50 dana, kamo ste otišli?

10 O: Pa, onda sam izašao van, a moji su se prijatelji vratili iz Beograda
11 i nagovarali su me da idemo zajedno u Beograd da nastupimo na *Studiju B*, kako bi
12 javnosti skrenuli pažnju šta se događa na području Republike Srpske Krajine. Ja
13 sam negodovao i govorio sam da je još i veoma rano o tome pričati, no uz njihovo
14 insistiranje sam ja ipak s njima otišao za Beograd i 3. februara 2004. /?1994./
15 sam nastupio na tele... nezavisnoj televiziji *Studio B*. Ta je emisija bila u
16 kasnim satima, traje negdje sat - sat i po, gdje sam govorio o tome što se
17 događa u RSK.

18 P: Prije no što Vas zamolim da kažete nešto konkretnije o tome o čemu
19 ste govorili u toj emisiji, možete li Vijeću reći s nešto više pojedinosti što
20 je to *Studio B*?

21 O: Pa, *Studio B* tada je bila, ja mislim, jedina nezavisna televizija u
22 Beogradu. Nije se ona čula po cijeloj Srbiji, jer su bili ograničeni dometi, i
23 ona je davala nezavisne televizije /sic/ o svim problemima, pa tako i o tome što
24 se događalo van Srbije, kao što je Republika Srpska Krajina. Nije bila, znači,
25 pod kontrolom državne televizije ni državne politike.

26 P: Dakle, kada kažete da je to bila "nezavisna" televizija, mislite
27 nezavisna od države?

28 O: Upravo tako.

29
30

1 P: Kazali ste da ste govorili o tome što se događalo u RSK. Možete li s
2 nešto više pojedinosti reći točno o čemu ste govorili?

3 O: Pa, govorili smo o... najprije o ratu koji je bio, egzodusu Srba iz
4 Zapadne Slavonije, o tim komandantima Teritorijalne odbrane koji su vodili te
5 ratove. Govorio sam o potpisa... o sporazumu Daruvarskom koji je bio najveća
6 tema; šta je taj sporazum predstavljao, šta se u njemu radilo i sankcijama koje
7 smo mi doživjeli oko hapšenja, procesuiranja, odvođenja. Govorili smo, znam da
8 smo... da sam tada rekao da se Krajina može sačuvati pameću, a ne oružjem, da
9 treba ići u dijalog, u razgovore, a ne ratovati. Eto, to je bilo otprilike teme
10 naših razgovora.

11 P: Jeste li govorili o Milanu Martiću ili o Milanu Babiću?

12 O: Jesam. Pomenio sam u toj emisiji i Milana Babića i Milana Martića, sa
13 konotacijom da su oni isključivi, netolerantni, da ne podržavaju dijalog i
14 razgovore, i govorio sam da su nas hapsili i ono što se događalo.

15 P: Kada kažete da su bili "isključivi", što time želite reći?

16 O: Osim toga što su volili slušati sebe i misleći da je istina samo ono
17 što oni misle, pa isključivi su bili u tome da razgovora i pregovora sa
18 Hrvatskom nema, da se tu treba napraviti razgraničenje između dviju država i da
19 je to završeno... završena stvar. Svi pokušaju u pravosudnoj organizaciji nekog
20 dijaloga sa hrvatskom stranom su se smatrali činom izdaje i špijuni...
21 špijunaštva /sic/ i ne znam ni ja još kakvim to imenima da nazovem sad.

22 P: Rekli ste "netolerantni", kada ste govorili o Babiću i o Martiću. Šta
23 Vi podrazumevate pod time? Na koji način su oni ispoljavali tu netolerantnost?

24 O: Pa, bili su veoma impulzivni i svađalački raspoloženi. Ako im se ne
25
26
27
28
29
30

1 bi sviđalo nečije drugo mišljenje koje govori suprotno od onoga što su oni i
2 mislili, pa su onda znali ući u svadžu... svađu i sukob.

3 P: Da li se narednog dana nešto desilo, znači dan nakon što ste govorili
4 na *Studiju B*?

5 O: Drugi dan sam s mojim prijateljem Dušanom Ećimovićem prolazio kroz
6 Beograd, šetali smo i razgovarali o toj emisiji i negdje u centru Beograda kod
7 Jugoslavenskog dramskog pozorišta prišla su nam četvorica ljudi u civilu koji su
8 bili ovako fizički dobro nabildovani. Mene su uhvatili za ruke i rekli su mi da
9 imaju auto parkiran za mene i da pođem s njima. Nisu se legitimisali, nisu se
10 predstavili ni ko su ni šta su. Ja sam odbio da pođem s njima u taj auto.

11 Došlo je do fizičkog obračuna sa mnom, koji je trajao nekih 10 do 15
12 minuta, gdje su me mlatili i gulili po meni garderobu i ja sam se branio. I onda
13 su me savladali uz pomoć nekog spreja i dobrih snažnih udaraca. Pali smo zajedno
14 na zemlju. Tu su mi svezali ruke lisicama, navukli mi košulju i džemper preko
15 glave, utrpali su me u kola - to je bilo negdje oko 11.30h, znači u po' bijela
16 dana - i odvezli negdje na nekakav parking, nisam mogao vidjeti gdje, jer mi je
17 bilo sve preko glave navučeno, i tukli su me po glavi s vremena na vrijeme sa
18 drškama pištolja.

19 Poslije su me premjestili u drugi auto, gdje su bili civili također.
20 Kroz razgovor sam shvatio da su policajci iz Istočne Slavonije, a pripadali su
21 Ministarstvu Republike Srpske Krajine, policije. Putem su me tukli i vikali: "Ti
22 bi pregovarao sa ustašama dok mi s njima ratujemo. Nama braća ginu, a ti bi
23 pregovarao." I onda su me preko Bosne odveli ponovo u Knin u zatvor, u podrum u
24 policijsku stanicu.

25

26

27

28

29

30

1 Tamo sam proveo opet četiri dana. Bio sam sâm. I u noći sam slušao gdje u drugim
2 prostorijama tuku neke ljude. Nisam znao ko je, al' sam čuo po ječanju i po
3 udarcima da nekoga tuku.

4 Nakon ta četiri dana, u jutarnjim satima, negdje oko 01.00h, došla su
5 dvojica ponovo u maskirnim uniformama i izveli su me na sporedni izlaz iz
6 zatvora, stavili u ladu Nivu i odvezli kroz šumu u neko naselje. Tu su me
7 ostavili samog u autu sa automatskom puškom i nekim demižonom vina, crnog, a oni
8 su otišli u kuću. Vratili su se nakon jedno pola sata. Valjda su mislili da ću
9 ja tu pušku uzeti, pa da imaju neko opravdanje. Bili su veoma nervozni. Onda su
10 me vozili dalje.

11 Kasnije sam saznao da su me odvezli u selo Nebljuse u Liku, na granici
12 sa... prema Bihaću, prema Bosni. Putem su me vrijeđali, provocirali. Kad smo
13 došli u Nebljuse, nastalo je ispitivanje u toj kući do jutarnjih sati, da sam
14 izdajica, da sam špijun, da... šta ja mislim, da se sa tak'ima treba
15 obračunati... i onda su me držali tamo nekih desetak dana u toj privatnoj kući,
16 u privatnom zatvoru.

17 P: Da li su Vas za to vreme prisilili da date neku izjavu?

18 O: Pretposljednji dan su došli neki - najprije da me malo našminkaju,
19 pošto sam imao dosta velike modrice po licu - i dali su mi pitanja koje će oni
20 postaviti i odgovore koje ja da pročitam, da će se to snimiti sa kamerom, da im
21 to posluži kao dokaz protiv mene šta sam radio. Pošto sam vidio gdje se nalazim, a
22 i taj Tesla koji me je ispitivao već drugi put je rekao: "Samo ja i dragi Bog znamo
23 gdje si i gdje ćeš završiti." Ja sam to pročitô što su oni napisali, smatrajući da
24 je najlakše to što se može uraditi, jer već je bilo dosta maltretiranja.

25

26

27

28

29

30

1 I onda su me poslije toga, kad sam pročitao, drugi dan strpali ponovo u
2 kola i odveli u Glinu u okružni zatvor, gdje sam bio još nekih desetak dana.

3 G. WHITING: [simultani prijevod] Samo trenutak, časni Sude.

4 [Tužiteljstvo se savjetuje]

5 G. WHITING: [simultani prijevod] Želeo bih sada da svedoku pokažem kartu
6 koja ima broj 01134... /u engleskom transkriptu: "01131342."/

7 PREVODITELJICA: Prevodilac nije čuo kraj broja.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Dakle, s obzirom da smo u sudnici na
9 kojoj se... u kojoj se mogu videti dokumenti elektronskim putem, onda je... onda
10 se to može učiniti tako. No, rečeno mi je da je ipak bolje koristiti karte na
11 papiru i svedoku ćemo, naravno, dati ovu kartu.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu.

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Daćemo primerak i Odbrani.

14 U redu. Kako biste mogli videti koje oznake svedok unosi u ovu kartu,
15 treba da pritisnete na drugo dugme, znači ne ono gde je za kompjuterske dokaze,
16 za elektronske dokaze, nego ono drugo dugme i onda ćete moći to da vidite.

17 P: Gospodine Džakula, jeste li ovu kartu već ranije videli?

18 O: Jesam, vidio sam je.

19 P: Šta prikazuje ova karta? Konkretno, šta je označeno narandžastom
20 bojom?

21 O: Narandžastom bojom je označen teritorij Republike Srpske Krajine koji
22 je bio pod kontrolom srpskih vlasti Republike Srpske Krajine.

23 P: Moliću Vas da uzmete flomaster i da slovom "A" označite područje koje
24
25
26
27
28
29
30

1 je bilo na početku poznato kao SAO Krajina.

2 O: SAO Krajina je bila negdje ovako.

3 G. WHITING: [simultani prijevod] To ne vidim. Izvinjavam se, zapravo sam
4 Vas naveo na pogrešan trag. Da biste videli ovo što svedok upisuje u kartu, to
5 morate da pratite preko video dokaza, a ne preko elektronskih. Ja sam malopre
6 pogrešno rekao.

7 P: Dakle, moliću Vas da slovom "A" označite ono što ste ucrtali kao SAO
8 Krajinu.

9 O: [obilježava]

10 P: Zamoliću Vas da slovom "B" označite Zapadnu Slavoniju, SAO Zapadna
11 Slavonija.

12 O: [obilježava]

13 P: I slovom "C" SAO Istočna Slavonija, Baranja i Zapadni Srem.

14 O: [obilježava]

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak. Moliću Vas da na
16 trenutak da me saslušate. Bilo bi nam od koristi da se ucrtaju granice "A", "B"
17 i "C", kako bismo tačno znali koju teritoriju ova područja obuhvataju.

18 G. WHITING: [simultani prijevod]

19 P: Gospodine Džakula, jeste Vi u stanju da nam nacrtate granice
20 teritorija "A", "B" i "C"?

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, u onoj meri u kojoj on to zna,
22 naravno.

23 SVJEDOK: Pa, počecu od "C". Ova granica sad što je tu, to je sada...

24

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod]

2 P: Samo trenutak, gospodine Džakula. Kao prvo, poslužitelj mora da
3 pomeri ovu kartu, tako da bismo i mi mogli da pratimo. Znači, treba "C" da se
4 stavi na sredinu. Tako, hvala Vam. U redu.

5 A sad bih Vas, gospodine Džakula, zamolio da uzmete olovku i da to
6 označite, da ucrtate kako bismo imali neki trag ovoga što Vi govorite. Dakle, da
7 ucrtate granice područja "C", odnosno SAO Istočna Slavonija, Baranja, Zapadni
8 Srem.

9 O: Pa, ta se granica otprilike podudara sa ovom sadašnjom granicom. Ako
10 treba, ja mogu samo da potvrdim po njoj. To je otprilike granica SAO Istočna
11 Slavonija, Baranja i Zapadni Srem. Zatim, idemo na Zapadnu Slavoniju...

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak. Moram da Vas prekinem
13 na časak. Vi ste sada pokazali samo jednu granicu, jednu liniju, ali ne... Time
14 nije razgraničeno celo područje. Trebalo bi da se zaokruži.

15 G. WHITING: [simultani prijevod]

16 P: Hoćete li, molim Vas, da nacrtate celu tu granicu, gospodine Džakula?
17 Hvala.

18 O: [obilježava]

19 P: Dobro. Zamoliću Vas da sada učinite isto za SAO Zapadnu Slavoniju.

20 O: SAO... SAO Zapadna Slavonija je bila otprilike ovo.

21 P: Da se zadržimo ovde na trenutak. Unutar ovog područja koje ste upravo
22 zacrtali, postoji jedan deo koji je narandžaste boje i drugi deo koji je
23 štraftast /sic/. Da li Vi znate postoji li takva razlika između ta dva područja?
24 Šta znači ova razlika u bojama?

25

26

27

28

29

30

1 O: Razlika u bojama je sljedeća: ovo što je nacrtano crvenom...
2 narandžastom bojom, to je bilo pod kontrolom vlasti Republike Srpske Krajine, a
3 ovaj preostali dio što je iscrtkan je prostor koji je vojnički bio pao i
4 pripadao je pod kontrolu vlasti Republike Hrvatske.

5 P: Kada se to desilo? Kada je taj deo pao pod hrvatsku kontrolu?

6 O: Pa, to je bilo u nekoliko intervala. Najprije 15. oktobra, ovaj dio
7 oko Grubišnog Polja. Onda je bilo negdje oko 15. novembra, Daruvar. Kasnije je
8 ovaj dio, 15. decembra, od Podravske Slatine i Požege. I ovaj dio koji je sada
9 narandžasto zacrtan, je zadržan poslije 24. decembra 1991. godine.

10 P: Svi ovi datumi koje ste upravo pomenuli - 15. oktobar, 15. novembar,
11 15. decembar - svi se oni odnose na 1991. godinu; je li tako?

12 O: Jeste, svi se odnose na 1991. godinu.

13 P: Ovo područje unutar zone "B", znači Istočne Slavonije, ovo područje
14 koje je označeno narandžastom bojom, do kojeg je datuma ono ostalo pod kontrolom
15 RSK?

16 O: Ono je ostalo pod kontrolom do 4. maja 1995. godine.

17 P: Hvala Vam. Moliću Vas sada da dovršite ono što ste malopre počeli,
18 dakle da nacrtate granice SAO Krajine.

19 O: Ovo su one granice SAO Krajine koje su bile negdje već avgusta i
20 septembra 1991. godine, jer se ta granica mijenjala. Najprije je bila ovo SAO
21 Krajina, kasnije se ona širila. I ovo je konačna granica SAO Krajine, ono što ja
22 sam uspio...

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavam se što Vas opet moram
24 prekinuti. Mislim da sve ovo mora da se stavi na elektronski sistem, dakle da

25

26

27

28

29

30

1 sve ovo što je svedok sada označio, da se sve to prebaci u elektronsku verziju,
2 kako bi to moglo da uđe u spis, jer ovako neće ući u spis.

3 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, ja sam hteo da se ovaj dokument
4 uvede u spis, da ga predložim na uvrštenje i onda, nakon toga, to može da se
5 unese u elektronski sistem. Nema potrebe da se ponovo unose ove iste oznake i u
6 elektronskoj verziji.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu.

8 G. WHITING: [simultani prijevod]

9 P: Znam da je ova karta prilično sitna, da su oznake sitne i da je teško
10 pročitati šta je na njoj - ali imate li možda tanku olovku jednu? Želio bih da
11 označimo par mesta, gradova, sela o kojima ste govorili, pa bih Vas zamolio ako
12 možete da nađete, kao prvo, Knin.

13 O: Evo ga.

14 P: Molim Vas da stavite broj 1 pored tog kružića.

15 O: [obilježava]

16 P: Možete li naći Pakrac?

17 O: [obilježava]

18 P: Upišite, molim Vas, broj 2 pored Pakraca.

19 O: [obilježava]

20 P: Možete li naći Glinu sada?

21 O: [obilježava]

22 P: Upišite broj 3 pored toga, molim Vas.

23 O: [obilježava]

24 P: Ovo sada će biti možda malo teže. Jeste li u stanju naći Nebljuse ili
25 bar otprilike?

26

27

28

29

30

1 O: Otprilike se tu nalazi.

2 P: Upišite broj 4 pored toga, molim Vas.

3 O: [obilježava]

4 P: I naposljetku, pomenuli ste Kostajnicu: Rekli ste da ste i tamo bili
5 zatvoreni. Možete li je naći, molim Vas?

6 O: [obilježava]

7 P: Upišite, molim Vas, broj 5.

8 O: [obilježava]

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, kao prvo, postoji veća
10 verzija ove karte i ona će Vam biti stavljena kasnije na raspolaganje, ali
11 mislim da je zasada sve što je svedok uneo u ovu kartu čitljivo, da se može
12 dobro razaznati, tako da možemo da je ponudimo na usvajanje. Ja sam završio sa
13 ovom kartom i spreman sam da je ponudom na uvrštenje, osim ako Vi, časni Sude,
14 imate još nekih pitanja u vezi sa mestima ili nekim drugim podacima koji su
15 sadržani na ovoj karti.

16 [Sudije vijećaju]

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mi zasad nemamo nikakvih pitanja u
18 vezi sa kartom.

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala Vam. Onda ću moliti da se karta
20 uvrti u spis.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, uvrštena je i to kao dokazni
22 predmet broj 3.

23 G. WHITING: [simultani prijevod] Sada kartu možete skloniti sa
24 grafoskopa. Hvala Vam.

25 Koliko sam shvatio u pogledu procedure, ova karta koju je svedok
26
27
28
29
30

1 označio, biće skenirana i onda će biti uneta u taj spis, elektronski spis.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Samo nemojte zaboraviti
3 prilikom skeniranja da to označite kao dokazni predmet broj 3.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Naravno, naravno. To je već označeno
5 kao dokument... dokazni predmet 3, ali svakako ćemo se o tome postarati.

6 P: Gospodine Džakula, pređimo sada na maj 1995. godine. Vi ste pomenuli
7 jedan datum, jedan dan u maju 1995. godine, kada je pala SAO Zapadna Slavonija u
8 ruke hrvatskih snaga. Recite nam kakav je bio rezultat te operacije.

9 O: Prije svega, mala ispravka. To je bila srpska oblast u okviru
10 Republike Srpske Krajine, ne SAO Zapadna Slavonija. A ta akcija je počela 1.
11 maja 2005... 1995. godine i trajala je četiri dana. Prethodilo joj je zatvaranje
12 auto puta koji je bio otvoren. Došlo je do granatiranja. Pakrački krug gdje...
13 okrug gdje sam ja bio, on je ostao u okruženju još tri dana i onda je zadnji
14 napad izvršen 4. avgusta... četvrtoga, pardon, Bože, 4. maja 1995. godine, gdje
15 je i taj dio pao u ruke vojske i policije Republike Hrvatske. Okučani i taj dio
16 je već prvi dan izbjegao.

17 P: Ta operacija koja je vođena u maju 1995. godine, imala je nekakvo
18 ime. Znete li?

19 O: Da, ona je... ima poznato ime "Bljesak." To je bila prva ta akcija i
20 koja je trajala četiri dana.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kada ste me malopre s pravom ispravili kada sam postavio pitanje,
2 rekli ste da to nije bila SAO Zapadna Krajina već oblast. Da li bi bilo ispravno
3 reći da se radilo o oblasti koja je nekad bila poznata kao SAO Zapadna
4 Slavonija, ali koja je 1995. godine...

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, mislim, nemojte
6 stavljati svedoku reči u usta. Zašto ga jednostavno ne pitate o kakvoj se to
7 oblasti radilo? Zar to nije jednostavnije? Zašto ne pustite svedoka da sam
8 razjasni?

9 G. WHITING: [simultani prijevod] Naravno, naravno, časni Sude.

10 P: Gospodine Džakula, možete li Vi da pojasnite zbog čega ste rekli da
11 ste... da se radilo o oblasti?

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Čega je to bila oblast?

13 SVJEDOK: To je bila oblast Zapadne Slavonije u sastavu Republike Srpske
14 Krajine. Oblast Zapadna Slavonija je preuzeta od bivše SAO Zapadne Slavonije, a
15 kada su tri SAO sastavile se u jednu državu koja se zvala Republika Srpska
16 Krajina, onda je izgubila onu "autonomnu" ime. Znači, ne Srpska autonomna
17 oblast, nego Srpska oblast u okviru Republike Srpske Krajine.

18 G. WHITING: [simultani prijevod]

19 P: Hvala Vam. U okviru operacije "Bljesak," da li se Vama nešto desilo?

20 O: Pa, i ja sam podijelio sudbinu zajedno sa još 1.500 muškaraca koji su
21 poslije te akcije uhapšeni i odvedeni u razne zatvore. Bilo je tada više zatvora,
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 al' nije moglo sve stati u jedan. Ja sam odveden u stanicu policije u Pakracu, a
2 drugi dan sam odveden u Bjelovar na saslušanje.

3 P: Ko Vas je uhapsio?

4 O: Uhapsila me je hrvatska policija i odvezla u transporteru do
5 policijske stanice.

6 P: Da li Vam je rečeno zbog čega ste uhapšeni?

7 O: Pa, na moje iznenađenje, tom prilikom zapovjednik policije, gospodin
8 Nikola Jukanec, s kojim sam ja pregovarao u toku "Bljeska" pa sam ga tada i
9 upoznao - u toku akcije "Bljesak" koja je trajala četiri dana - prilikom
10 hapšenja mi je rekao: "Ja se izvinjavam. Naređeno mi je iz Zagreba da Vam stavim
11 lisice na ruke i da Vas uhapšim." I to je uradio i odveo me u stanicu policije.

12 P: Znete li zbog čega Vam je rekao da se izvinjava?

13 O: Pa, mislim da se on nije slagao sa takvim zadatkom, jer je znao moju
14 ulogu cijelo vrijeme i znao je da smo mi u pregovorima u toku "Bljeska" spasili
15 mnoge živote da ne budu pobijeni. Jer da nije došlo do takvoga izlaza, onda bi
16 sigurno daleko više poginulo ljudi, a to, mislim, da ni jedan normalan čovjek ne
17 bi mogao prihvatiti kao realnost.

18 P: Koliko vremena ste bili zatvoreni?

19 O: 24 sata.

20 P: A onda?

21 O: A onda sam dovežen nazad u Pakrac u policijsku stanicu, gdje su me
22 čekali moji prijatelji, Obrad Ivanović i Miroslav Grozdanić, gdje su onda...
23 bilo nekoliko pomo... ministara iz Vlade Republike Srpske Krajine, gdje smo se
24 mi prepirali oko tih događanja kako su izvedeni. I mi smo dosta negodovali,

25

26

27

28

29

30

1 ja najviše zbog toga što je velik broj muškaraca uhapšen i odveden u zatvore, a
2 za neke nismo ni znali gdje su još uvijek zatvoreni. I onda negdje u večernjim
3 satima, oko 10.00 sati uveče, nas trojicu je policijska patrola na... po
4 naređenju pomoćnika ministra Joška Morića, odvela na Gavrinicu - to je naselje
5 500 metara od centra grada, od policijske stanice gdje smo mi bili - i tamo su
6 nas ostavili same, i onda odma' nakon par minuta su iz tri pravca kretala
7 vozila.

8 Mi nismo znali šta se događa. Prvi koji su stigli do nas trojice je bio
9 transporter UN-a, koji su se vojnici po nama onako bacali da nas zaštite, mi
10 nismo znali od čega. Kasnije smo shvatili da su iz druga dva pravca išle neke
11 jedinice hrvatske - da l' je to bila vojska, specijalna policija, mi ne znamo,
12 bio je mrak - gdje su tražili naše izručenje, vikali su, vrištali i prijetili
13 svoj trojici. Mene su najviše prozivali i tražili su da nas se izruči njima.

14 Međutim, Jusuf Aralfi, šef pol... sektora UN-a, koji je doveo te
15 vojnike, nas je proslijedio ponovo do policijske stanice i rekao mi je: "Vas
16 trojica morate noćas spavati u policijskoj stanici, inače će Vas ovi
17 likvidirati, jer Vas ne žele ponovo vidjeti u ovoj sredini." I onda su nam dali
18 obezbjeđenje nekoliko dana, da nas čuva i vojska UN-a, a i naredili su i
19 policiji hrvatskoj da bude u istoj blizini da ne bi netko od njihovih ekstrema
20 došao da nešto uradi.

21 P: I šta se onda desilo?

22 O: A onda smo mi ostali u Pakracu. Pregovarali smo dalje oko normalizacije
23 odnosa. Otišli smo tu veče kući kod mog prijatelja, tamo je bila straža.

24

25

26

27

28

29

30

1 Imali smo kontakte i sa našim sunarodnjacima, a imali smo kontakte i sa
2 međunarodnim predstavnicima, kako bi oni ljudi koji žele ostati obezbjedili sebi
3 nekakvu sigurnost, slobodu kretanja i da riješe svoja dokumenta. A i oni koji su
4 željeli da odu iz raznih razloga, da im se organiziraju konvoji i da mogu otići,
5 što je vodio tu akciju UNHCR.

6 P: Želeo bih sada da se vratimo na 1990. godinu. U leto 1990., da li se
7 nešto desilo u Srbu?

8 O: Jeste. Bio je jedan veliki skup Srba iz većeg dijela Republike
9 Hrvatske. Neki procjenjuju da je bilo 250.000-300.000, ja ne znam. Uglavnom, bio
10 sam prisutan i bilo je impozantan skup, bio je vreoma /sic/ brojčan skup, gdje su
11 bili govornici kao što je Jovan Rašković, Milan Babić, Dušan Zelembaba i drugi,
12 ne mogu se sjetiti detalja, gdje je tada proglašena kulturna autonomija Srba i
13 tamo je izabran za to Srpsko nacionalno vijeće Milan Babić, na predlog profesora
14 Jovana Raškovića. Aklamacijom, nije to tamo bilo ono glasanje, nego, normalno,
15 velik skup ljudi je prihvatio da predsjednik Srpskog nacionalnog vijeća bude
16 Milan Babić, pošto Jovan Rašković je bio predsjednik stranke, nije baš volio da
17 ima mnogo funkcija. On na taj način je htio da dijeli i sa drugim ljudima
18 aktiv... funkcije.

19 P: Da li je kasnije došlo do sukoba između Milana Babića i Jovana
20 Raškovića?

21 O: Pa, došlo je do razlaza i sukoba, da je mi... ovaj, Jovan Rašković
22 mekan, slab, da nije dovoljno čvrst, i oni su se razišli. A pošto Milan Babić
23 nije mogao biti nikakva konkurencija Jovanu Raškoviću, po ničemu, onda je on
24 odvojio i odcijepio SDS u SDS SAO Krajina, tako da ne budemo mi jedno, a ostali
25 dio SDS-a, koji je bio i većina, ogromna većina, je bio SDS Republike Hrvatske.
26 Znači, Milan Babić se odcijepio i stvorio SDS SAO Krajina, mada sa tog prostora

27
28
29
30

1 koji je on proglasio SDS-om SAO Krajina, bilo je mnogo članova - ja bih rekao
2 čak i više - sa SDS-om Jovana Raškovića, tada u to vrijeme.

3 P: A kada je došlo do tog razlaza između Milana Babića i Jovana
4 Raškovića?

5 O: Pa, ja bih rekao odmah neposredno poslije toga što se događalo u
6 Srbu, jer očito da je Milanu Babiću udarila slava u glavu, da se osjetio veoma
7 važan i moćan i da mu je onda Jovan Rašković smetao, jer ipak je on imô sad
8 funkciju predsjednika Srpskog nacionalnog vijeća. A Jovan Rašković nije imao
9 vremena za te neke lične obračune, već je nastojao da stranku organizira,
10 formira, da uključi što više razumnih, sposobnih, pametnih ljudi i nije gubio
11 vrijeme na njega.

12 P: Možete li nam reći kada ste prvi puta čuli za ime Milana Martića?

13 O: Pa, za ime Milana Martića čuo sam negdje avgusta 1990., kada je došlo
14 do prvih postavljanja barikada na području Knina. Tada se veoma brzo pročulo u
15 javnosti o tome kako je inspektor milicije il' komandir milicije, ne znam tačno
16 koju je tada funkciju imao u Kninu, naredio ili organizirao da se stave ti... te
17 prepreke, te barikade, i nekako se počeo doživljavati u toj sredini, preko
18 medija, kao novi heroj, novi junak Srba koji /?je/ pokazao i hrabrost i volju i
19 snagu da se suprotstavi, prije svega institucijama Republike Hrvatske, koje na
20 tom prostoru gdje su... oni više ne mogu da funkcionišu.

21 P: Je li se on osobno pojavljivao u medijima?

22 O: Da, bilo je to i na televiziji, sjećam se, njegova izjava da ova
23 milicija kojoj je on na čelu, više ne sluša one u Zagrebu, već da je to narodna
24 milicija i da oni više nemaju sa njima ništa i da je to potvrdio on, Milan Martić.

25

26

27

28

29

30

1 Tu je bio dosta, onako, jasan, nedvosmislen.

2 P: Kada je govorio o narodnoj miliciji koja više ne sluša Zagreb, znate
3 li o kojem je točno području govorio? Dakle, o policiji na kojem području?

4 O: Pa, mislim da je u to vrijeme važno za tih pet-šest općina: Benkovac,
5 Knin, Gračac, Lapac, Korenica. To je bio tad početak gdje... kasnije se to
6 proširilo.

7 P: A kakva je svrha bila tih barikada? Što znate o tome, što se
8 barikadama postiglo?

9 O: Pa, svrha je bila zaprečavanje da uđu eventualno hrvatske policijske
10 snage i da pokušaju uspostaviti svoju kontrolu, a ujedno i svima onima za koga
11 se u toj sredini ocjeni da nije dobrodošao, ako ima, ne znam, neke namjere koje
12 nisu dobrodošle u to vrijeme, sa nekakvim idejama, ne znam ni ja šta sve drugo.
13 Ali prije svega prema policiji Republike Hrvatske, da ne bi ona došla i da
14 izvrši smjene u ljudima i da uspostavi punu kontrolu.

15 P: Na kojem području su bile podignute te barikade?

16 O: Pa, mislim da je to... u to vrijeme je bilo, rekao sam, općina ili
17 opština Knin, Benkovac, Gračac, Lapac, Korenica. Ne znam da li je Obrovac, ne
18 sjećam se toga. To je taj početak bio. Kasnije se to širilo gore prema Baniji i
19 Kordunu.

20 P: Govorili ste o medijima i u smislu kako su mediji prikazivali Milana
21 Martića, a govorili ste i o tome da se Milan Martić osobno pojavljivao u
22 medijima. O kojim točno medijima govorite? Odakle su bili ti mediji?

23 O: Pa, mediji su bili, da tako kažem, iz Beograda i iz Zagreba.

24

25

26

27

28

29

30

1 Ako su iz Zagreba, to su prikazivali kao teroriste, kako su nas nazivali tada
2 Srbe, četničke bande. A Beograd kada je prikazivao, o tome je govorio kao: evo,
3 srpski junaci, odvažili su se, hrabri. Znači, zavisi s kojih medija, tako se to
4 i prikazivalo. Beogradski su govorili o tome pozitivno, a zagrebački negativno.

5 [Tužiteljstvo se savjetuje]

6 G. WHITING: [simultani prijevod]

7 P: Gospodine Džakula, ja ću Vam sada prikazati jedan video. Zato moramo
8 prijeći na program *Sanction*. Broj ove videosnimke je V000-3862. Dakle, to je
9 izvadak iz jednog videa koji predstavlja dokazni predmet. Prije no što prikažemo
10 taj video, moram podijeliti i prijevod transkripta u ovom videu.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Morate nam reći kamo moramo prijeći,
12 koji gumb trebamo pritisnuti?

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Morate preći na oznaku "video dokazi"
14 na svom monitoru. Oprostite, nama je isto ovaj sistem nov. Dakle, morate
15 pritisnuti gumb na kojem piše "kompjuterski dokazi" i tu ćete vidjeti ovaj
16 video.

17 [Gleda se video snimka]

18 G. WHITING: [simultani prijevod]

19 P: Gospodine Džakula, jeste li mogli pratiti ovaj video ili bi ga
20 trebalo ponoviti?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Jesam, pratio sam ga.

2 P: Jeste li prepoznali tko je govorio na samom početku ove videosnimke?

3 O: Prepoznao sam glas, a kasnije i lik gospodina Milana Martića.

4 P: Je li ovaj video sličan onom prikazu Milana Martića o kojem ste već

5 ranije govorili, a koji se prikazivao u augustu ili septembru 1990?

6 O: Jeste.

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja bih molio da ova

8 videosnimka uđe u spis. I mislim da bih molio da u spis uđe i videosnimka i

9 transkript.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kako se to zove, DVD, CD-ROM? Kako

11 zovete tehnički? Dakle, moramo u spis uvrstiti ovaj predmet, ne možemo uvrstiti

12 videosnimku.

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Nisam siguran je li riječ o CD-ROM-u

14 ili o DVD-u.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, mislim da može biti riječ i o

16 jednom i o drugom.

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Mislim da je DVD po srijedi.

18 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Upravo mi kažu da možemo koristiti

20 naziv videosnimka. Dakle, to se uvrštava u spis.

21 G. WHITING: [simultani prijevod] A transkript?

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, doći ćemo i do transkripta.

23 Budući da je ovdje riječ o predmetu, koliko ja znam to bi trebalo nositi oznaku

24 "A", a ne broj 4. Da li se to tako rješava?

25

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne. Obično dajemo samo broj dokaznog
2 predmeta.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, nema razlike između predmeta i
4 dokumenata?

5 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne.

6 [Sudije vijećaju]

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Onda će ovaj disk sa snimkom
8 biti uvršten u spis kao dokazni predmet 4, a engleski prijevod se u spis
9 uvrštava kao dokazni predmet 5.

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala. U redu, časni Sude.

11 P: U Vašem iskazu, naveli ste određeni broj srpskih vođa u Hrvatskoj
12 koji su zauzeli drugačiji stav od Vašeg 1990. Nakon augusta 1990. pa sve do
13 1991., jesu li ti vođe govorili o tome da se osjećaju ugroženim od strane
14 Hrvatske?

15 O: Pa jesu, govorili su. Iskoristili su svaki miting na kome je neka
16 ružna riječ - a bilo ih je - govoreno protiv Srba, u smislu da su privilegirani,
17 da su previše zastupljeni u policiji i u vojsci i na direktorskim mjestima, ili
18 da su Srbi remetilački faktor. I koristili su ikonografiju koja se na tim
19 mitinzima pojavljivala. I sve te asocijacije su upirali na NDH i govorili su da
20 se ponovo Srbima sprema ono što je bilo 1941. i 1942. i 1943. Zbog toga su i
21 izbjegavali i prekidali bilo kakve kontakte sa Vladom Republike Hrvatske.

22 P: Tko su bili neki od vođa koji su tako govorili 1990., pa i 1991?
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa, to je prije svega bio Milan Babić, Đoko Vještica, Štikovac, Marko
2 Dobrijević. Bio je, onaj, David Rastović iz Lapca, Boško Božanić iz Korenice.
3 Oni su se, ja bih rekao, najviše isticali u takvim govorima.

4 Tu je napisano Štipovac; nije Štipovac nego Štikovac.

5 P: Hvala Vam na ovoj ispravci.

6 Po Vašem mišljenju, jesu li te prijetnje iz Hrvatske, kako su ih
7 opisivale hrvatske vođe, je li to bilo točno ili je to bilo pretjerano?

8 O: Pa, bilo je pretjerano, jel /sic/ prijetnji konkretnih nije bilo da
9 će biti bilo kakvih likvidacija i pokolja, nego su se koristile ikonografije
10 kojih je bilo na skupovima. Znači, ako je bilo skup od 300 do 500 ljudi ili
11 više, među njima je bilo i ljudi sa, recimo, ustaškom ikonografijom. To se
12 fokusiralo putem medija i na taj način... i preko toga se zastrašivao narod.

13 P: Kada kažete da se to prikazivalo na televiziji, o kojoj točno
14 televiziji govorite? Već ste opisali da su postojale, zapravo, dvije strane u
15 televizijskim prijenosima. O kojoj sada strani govorite?

16 O: Sad govorim o strani srbijanske televizije, znači beogradske, koja je
17 skupove HDZ-a koji su bili u Hrvatskoj, snimali i onda su fokusirali kad se u
18 takvom skupu pojavi njih nekoliko - više ne znam ni ja kad koliko - građana sa
19 ustaškom ikonografijom. Onda se fokusira tako da se dobije utisak da je to
20 pretežno takav skup. A koristili su izjavu, recimo Tuđmana, da se ponosi što mu

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 žena nije Srpkinja i Židovka, a to je dosta bilo uvredljive naravi. I tu njegovu
2 rečenicu su tumačili kao zlu poruku prema Srbima.

3 P: Jeste li mogli procijeniti da li su te izjave političara o
4 prijetnjama i o onome što se govorilo na srpskim medijima, jeste li mogli
5 procijeniti kakav je to učinak imalo na srpsko stanovništvo?

6 O: Pa, dosta je unosio nemira, straha, jer su ljudi to onda još dodatno
7 doživljavali povratak nekadašnje NDH.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da je ovo dobar
9 trenutak za pauzu.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Kažu mi da je potrebno da
11 imamo pauzu od najmanje 30 minuta.

12 Dakle, nastavit ćemo sa radom u 18.15h.

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim da svi ustanu.

14 ... Početak pauze u 17.48h

15 ... Sjednica nastavljena u 18.17h

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

17 Izvolite sjesti.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] I ponovno Vas moram upozoriti da još
19 uvijek svjedočite pod svečanom izjavom.

20 G. WHITING: [simultani prijevod] Gospodine Džakula, 1990., jeste li
21 prisustvovali jednom sastanku u Beogradu s Jovićem i Miloševićem?

22 O: Jesam.

23 P: Sjećate li se kada je to bilo 1990. godine?
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa krajem 1990., ja mislim, negdje 11., možda 12. mjesec, bio je skup
2 Srba iz Hrvatske koji je išao na sastanak kod Jovića i Miloševića.

3 P: Tko je otišao na taj sastanak iz Hrvatske? Dakle, koji Srbi iz
4 Hrvatske su otišli na taj sastanak?

5 O: Tu su išli Srbi iz Knina, Gračaca, Benkovca, zatim Like, bilo je
6 nešto sa Banije i iz Zapadne Slavonije. Iz Zapadne Slavonije sam bio samo ja...
7 i Veljko Vukić, pardon. Ja i Veljko Vukić.

8 P: Koliko Srba je otišlo na taj sastanak?

9 O: Pa bilo... pa bilo nas je negdje, ja mislim, oko tridesetak.

10 P: I zašto su odabrani upravo ti ljudi da odu na sastanak?

11 O: Ja ne znam tko je to ni sazvao ni odabrao, ali sam dobio obavijest od
12 Veljka Vukića, koji je bio član Regionalnog odbora SDS-a Zapadne Slavonije -
13 zapravo tada Slavonije - i onda sam i ja, kad sam čuo za taj skup, otišao da
14 vidim šta će to tamo biti i o čemu će se pričati. I rečeno je da bi bilo dobro
15 da iznesemo svoja iskustva, probleme sa kojima se suočavamo.

16 P: O čemu se govorilo na tom sastanku? Što je bio cilj sastanka?

17 O: Pa, kad sam došao vidio sam da onim koji su istupali da je cilj
18 sastanka bio da iznesu svoja gledanja šta se događa u Hrvatskoj i tu je bio
19 najviše... i na svakom skupu govorio Mlinar iz Benkovca, koji je imao određeni
20 incident dolje u Benkovcu. Zatim je govorio Đoko Vještica iz Gračaca.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Bilo je još meni nepoznatih ljudi koji su istupali. Bili su puni euforije, da je
2 veoma teško, da je strah, kako su govorili, djeca plaču, žene se boje. To su
3 govorili kod, najprije Jovića, a kasnije i kod Miloševića. Međutim, vidio sam da
4 to što oni govore baš ne odgovara pravoj istini, barem s tog područja odakle oni
5 dolaze, jer to je bio većinski srpski narod. Prema tome, njima tada nije bilo
6 onako kako su oni govorili.

7 I onda sam i ja u jednom trenutku uspio da uzmem riječ, jer teško je
8 bilo doći do riječi, svi su imali želju da govore. Ja sam rekao da se ne slažem
9 baš sa tim njihovim izjavama, jer ako je teško biti Srbin u Kninu, Srbu,
10 Gračacu, kako je tek onda bit' Srbin u Zagrebu, Bjelovaru, Kutini i Novskoj,
11 tamo gdje su Srbi u daleko manjem broju ili manjina. Baš sam rekao i rečenicu:
12 "Po tome bi oni trebali ići u nekom transportnom vozilu na posao, u oklopnom
13 transportnom vozilu. I mislim," rekoh, "da nema potrebe u tom trenutku dizat
14 toliko tu euforiju." Tada sam ja bio napadnut od nekih mojih zemljaka, da... šta
15 ja to govorim i zašto se tako ponašam. Međutim, ja sam htio tada da se nekako to
16 stavi u normalu i da se previše ne diže oko toga galama, kako su oni to baš tako
17 i radili. Međutim, nisam imô uspjeha. Al' sam reagovao.

18 P: Kazali ste da su neki od tih ljudi, Đoko Vještica i drugi, govorili o
19 tome da se djeca boje, da žene plaču. Možete li malo elaborirati o tome što su
20 oni točno govorili, odnosno što su govorili da je izvor njihovog straha?

21 O: Pa recimo, Mlinar je došao tamo - poznat je taj bio eksces - sa
22 ožiljkom na vratu, gdje su tada mediji, a i on, govorio kako je on bio klan,
23 odnosno da su ga tamo ekstremisti hrvatski htjeli zaklati. Mislim da je kasnije
24 to dokazano da je on to sam isfabricirao da bi na sebe skrenuo pažnju. Ja ne
25 kažem da nije bilo incidenata, al' ne takve vrste da je njega neko htio klati.

26

27

28

29

30

1 Vjerovatno je bilo prijetnji. A kad su govorili oni, govorili su o strahu da se
2 te žene boje da će biti ubijeni i da će biti proterani, da oni traže zaštitu, da
3 ne mogu tamo tako sami da ostanu. To je išlo u tom pravcu.

4 P: I dakle, bilo je riječi o Srbima koji su se bojali?

5 O: Jeste. Bilo je riječi o Srbima koji su se bojali.

6 P: A da bi sve bilo jasno, koga su se točno bojali?

7 O: Pa, oni su se bojali nove hrvatske politike, njihove policije,
8 njihove vojske. A ja normalno da sam reagovao, jer nisam mogô da prihvatim da
9 ljudi u Srbu, u Kninu, u Gračacu, u Lapcu, u Korenici, gdje su bili 70-90%, se
10 osjećaju ugroženijima nego Srbi u Zagrebu, u Bjelovaru, Varaždinu, u Sisku, u
11 Karlovcu, gdje su bili u manjem broju i gdje su imali sigurno većih problema
12 nego oni. Prema tome, za mene to što su oni govorili je bilo proizvoljno, tih
13 pojedinaca koji su to iznosili. Više bih razumio i podržao da su to govorili
14 ljudi iz sredina gdje je HDZ bio na vlasti, pa su tamo možda imali neki
15 ekstremisti odmah sa njima koji žive. A ovaj dio ljudi koji je to htio da nekako
16 prikaže je više radio tu na svoju ruku, da bi možda oni nešto za sebe
17 iskoristili i oni su možda unosili taj strah dodatno u ljude, šta može da ih
18 čeka i šta mogu da dožive. I tu se razlikovala naša politika od njihove i
19 pristup, da ako i postoji strah, trebamo pokušati da ga, ovaj, riješimo, da...
20 da pridemo ljudima kroz razgovor, a ne samo dizati tenzije.

21 P: Da li je Milan Babić bio prisutan tom sastanku?

22 O: Ne, on nije. Jer to je za njega bilo lako... on voli da bude negdje
23 sam, da se dâ do važnosti, a takvi skupovi za njega nisu bili interesantni. Al'
24 su bili njegovi saradnici.

25 P: Nakon sastanka s Jovićem, održan je jedan sastanak s Miloševićem ili
26 je to bilo sve na istom sastanku?

27 O: Ja sam to u mom izlaganju objedinio, jel /sic/ ovo što sam ja rekao
28 da negodujem, to sam rekao kod Miloševića. Kod Jovića nisam stigao ni uzeti

29
30

1 riječ, jer su se prosto takmičili ko će više da govori. A kad smo došli kod
2 Miloševića, tada sam ja istupio.

3 P: 1990., nakon augusta te godine pa sve do 1991. godine, kakav je bio
4 odnos između Milana Babića i Milana Martića, prema Vašim saznanjima?

5 O: Pa, kol'ko sam ja čuo, oni su se slagali, nisu bili protivrječni, s
6 tim što mislim da se nisu miješali jedan drugom u poslove i zadatke. Babiću je
7 bilo dovoljno da on politički istupa, a Martić je imao svoje aktivnosti. Nisam
8 čuo za neke njihove incidente il' razmimoilaženja, al' nisam bio ni blizu njih
9 zajedno. Bio sam... s Babićem sam se viđao, a s Martićem ne.

10 P: Prije 1990., prije događaja iz te godine, možete li reći, prema Vašim
11 saznanjima, na koji je način bila organizirana policija?

12 O: Pa, imala je svoj aktivni sastav, imala svoj rezervni sastav, ono što
13 ja znam. Bila je po općinama. Tad je bilo... nisu bile županije nego su bile
14 zajedničke općine, ne znam kako se to zvalo - interesne zajednice - jer sam
15 zaboravio. Imali su svoj sekretarijat, a ne Ministarstvo, republičko, pa onda
16 sekretarijat općinske /sic/. Znači, aktivni i rezervni sastav policije.

17 P: Negdje otprilike u augustu 1990. i nakon toga, znate li na koji način
18 je Milan Martić počeo organizirati policiju?

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, još jednom,
20 svjedok nam nije rekao ništa o tome da je gospodin Martić počeo bilo što
21 organizirati.

22 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja se nadovezujem na ono o
23 čemu je već bilo riječi o narodnoj miliciji u Benkovcu, Obrovcu, Lapcu i tako
24 dalje. Ali, mogu preformulirati pitanje.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, molim Vas da to učinite.

26

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod]
2 P: Gospodine Džakula, govorili ste ranije o tome da je Milan Martić
3 nakon augusta 1990. govorio o narodnoj miliciji. Da li se sjećate da ste o tome
4 govorili?
5 O: Sjećam se.
6 P: Ja sam Vas pitao na koje je općine Milan Martić mislio kada je
7 govorio o narodnoj miliciji?
8 O: Pa, mislim da je tada mislio na onih četiri ili pet opština kao što
9 su Knin, Benkovac, Gračac, Lapac, Korenica.
10 P: Znete li šta se dešavalo u vezi sa policijom u tim opštinama i u to
11 vreme?
12 O: Pa, jedino što znam da su bili pod nekim oblikom mobilizacije, jer su
13 postavljene barikade. Čuo sam da je jedan dio ljudi napustio miliciju, a onda je
14 normalno da je jedan drugi dio regrutovan da popuni taj sastav. Ali nisam u te
15 detalje upoznat, jer to je bilo van moga uvida. Nisam imô u to uvida, samo sam
16 čuo.
17 P: Jeste li išta čuli o tome ko je otišao iz milicije, a ko je ušao u
18 redove milicije u tim opštinama o kojima sada govorimo?
19 O: Pa, jedino što sam ja imao razgovor kasnije, to sam čuo od i Mirka
20 Raškovića, da je i on bio jedan od tih koji je napustio policiju. On mi je čak
21 govorio da se razišô sa Martićem. Ali sam čuo da su Hrvati napuštali policiju, a
22 normalno da su Srbi sad popunjavali policiju.
23 P: Znete li da li je Milan Martić imao ikakvu ulogu u onome što se
24 dešavalo sa milicijskim snagama u tim opštinama u periodu nakon avgusta 1990?
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa, ono što sam čuo od ljudi, znači nisam imao direktan uvid u to, da
2 je on imao apsolutni autoritet u policiji i oko kadrovisanja i postavljanja.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Žao mi je što ovo moram da učinim,
4 gospodine Whiting. Ali, gospodin svedok nam je govorio o nečemu što je on čuo, a
5 ne o nečemu što je on direktno saznao. A s obzirom da on sada konkretno govori o
6 optuženom - i to vrlo jasno ponavlja - on je rekao: "Na osnovu onoga što sam
7 čuo, a ne iz direktnog uvida u to, on je imao apsolutan autoritet u miliciji."

8 Dakle, mislim da biste morali da pitate svedoka odakle on... kako je
9 došao do tih informacija? Da malo se zna nešto o tome.

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, naravno. Ja sam mislio da se
11 nadovežem na ovo što je svedok rekao i da mu postavim pitanja o tome, a biće i
12 drugih svedoka koji će o tome govoriti.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim Vas da to učinite, zato što,
14 evo, gotovo cela strana zapisnika je nešto o čemu je svedok samo čuo, a ništa
15 nije rezultat direktnih saznanja.

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Shvatam, časni Sude.

17 P: Gospodine Džakula, Vi ste, bez ikakve sumnje, čuli ovo što je rekao
18 predsedavajući sudija i sad... i u vezi s ovim što ste Vi rekli. Dakle, Vi ste
19 izjavili da ste Vi neke stvari o Milanu Martiću 1991. godine čuli, pa možete li
20 nam sada reći od koga ste čuli?

21 O: Pa, čulo se iz medija da su ljudi napustili i da su novi regrutovani,
22 da je regrutovan i rezervni sastav. To su negdje prijavljivali i govorili.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 A čuo sam i od nekih pojedinaca kad sam se našo u Beogradu, koji su pričali da
2 se tamo stvara policija SAO... milicija SAO Krajine, koji su došli s tog
3 područja.

4 P: Šta nam možete reći o tim pojedincima sa kojima ste razgovarali u
5 Beogradu?

6 O: Pa, to su bili ljudi koji se baš nisu slagali tada sa politikom
7 Milana Babića ni Milana Martića. To je bio u to vrijeme Zdravko Zečević, koji je
8 bio isto disident. Kasnije je on prihvatio tu opciju i - kad je postao premijer
9 Vlade - on je bio jedan od tih. I Sergej Veselinović, koji je, ovaj, bio zajedno
10 s njim. Kasnije su oni svoje stavove nešto izmijenili.

11 P: Ta dva čoveka čija ste imena upravo pomenuli, Zečević i Veselinović,
12 kakav je bio njihov odnos, kakva je bila njihova veza sa Krajinom? Jesu li oni
13 imali ikakve veze sa Krajinom i šta je njima bio izvor za te informacije?

14 O: Zečević je iz Benkovca, a Segej Veselinović iz Obrovca. Bili su u
15 SDS-u zajedno sa Jovanom Raškovićem i nisu bilu u krilu, ovome, SAO SDS-a Milana
16 Babića. A to je pripadalo, znači, SAO Krajini kao teritoriji, ali su oni svojim
17 stavovima pripadali SDS-u Raškovića, a ne SDS-u Milana Babića.

18 P: Ali stavovi te dvojice su se kasnije promenili; je li tako?

19 O: Jeste, oni su se promijenili i to negdje od 1992. tek.

20 P: Vi ste konkretno izjavili da ste čuli da je Milan Martić imao
21 apsolutno ovlaštenje o miliciji u domenu postavljenja ljudi. Da li se sećate gde
22 ste to čuli, ko Vam je to rekao?

23 O: Ako mislite na 1991., to sam pomenuo ovu dvojicu. Ako mislite
24 kasnije, onda, to sam vidio i na sjednici Vlade.

25

26

27

28

29

30

1 P: Recite nam nešto o tome što ste kasnije videli.

2 O: Pa kasnije, na sjednicama Vlade kad smo bili i kad se govorilo o
3 kadrovima, onda, lično o postavljanju ljudi u policiji, od pomoćnika ministara
4 do određenih ljudi u... načelnika, ne znam kako su se tada zvali po općinama, to
5 nije moglo ići bez predloga i saglasnosti tadašnjeg ministra policije, gospodina
6 Martića. On je... i na njegov predlog je i Krsta Žarković postavljen za
7 pomoćnika ministra za Zapadnu Slavoniju, odnosno... da, za Zapadnu Slavoniju,
8 odnosno oblast, pardon, ne, oblast Zapadne Slavonije. Znači, on je bio glavni
9 kadrovik u Ministarstvu policije.

10 P: Kažete da ste to videli na sednicama Vlade. U kojem periodu?

11 O: To je bio period 1992. - februar 1993. Tad kad sam ja bio. Ustvari
12 godinu dana, od februara 1992. do februara 1993.

13 P: Da li ste ikada videli, bili očevidac razgovoru Milana Martića sa
14 svojim podređenima?

15 O: Jesam. Bio sam jednom prilikom baš na sjednici Vlade, ne znam ko je
16 bio od tih ljudi koji je došao, vidjelo se na njemu da uživa autoritet, da ga
17 slušaju, da izvršavaju njegove naredbe. A kad se nije po tom ponašalo, znao je
18 biti previše... dosta grub i, onako, osoran, da se izgalami, izviče, da
19 zaprijeti smjenom i tako.

20 P: Kada ste Vi to videli na... ta prilika o kojoj ste sada govorili?

21 O: To je bilo tokom deve... to je bilo tokom 1992. godine i znam da je
22 tu bilo problema i sa policijom u Istočnoj Slavoniji, ne znam sad o kome se
23 imenu govorilo, ali tamo u donjem dijelu Like i, ovaj, Dalmacije, jer su neki
24 valjda htjeli da imaju svog načelnika policije, a on to baš nije dozvoljavao.

25

26

27

28

29

30

1 P: Vratimo se ponovo na 1991. godinu. Da li je u medijima bilo pomena o
2 ulozi Milana Martića u miliciji u opštinama o kojima smo sada govorili?

3 O: Pa bilo je. I u hrvatskim i u srpskim medijima se veoma često
4 pominjalo njegovo ime - znači ime Milana Martića - oko policije. Martićeva
5 policija ovdje, Martićeva policija tamo. Veoma se često pominjalo.

6 P: Da li se danas možete setiti ičega što je bilo pomenuto u njima, a o
7 njegovoj ulozi u miliciji?

8 O: Mislite na 1991?

9 O: Da.

10 P: Pa, mislim da su se pominjali akt... vojne, ratne akcije na području
11 Dalmacije, da se pominjalo da policija SAO Krajine i vojska je počinila zločin
12 na Škabrnji. Pominjalo se da se to dogodilo i u Kostajnici i u još nekim
13 mjestima na Baniji i dolje u Dalmaciji. Ne mogu se sad ovog časa sjećati svih
14 mjesta, al' znam da je preko medija hrvatskih to prikazivano kao akcije policije
15 SAO Krajine i vojske JNA, ili srbo-četničke, jugo-komunističke - bilo je
16 različitih naziva za JNA.

17 P: Za koji čas ću Vam postaviti još pitanja u vezi sa tim zločinima o
18 kojima ste čuli u 1991. godini, no ponoviću sada ovo pitanje koje sam malopre
19 postavio, jer možda ga niste najbolje razumeli, a to je: da li ste Vi u
20 medijima, 1991. godine, čuli bilo šta u vezi sa ulogom koju je on imao u
21 miliciji u opštinama oko Knina, u Benkovcu, Obrovcu i tako dalje?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Samo to da je on organizirao policiju SAO Krajine, znači kompletnu
2 miliciju da je formirao i organizirao. Kad kažem "on", mislim na gospodina
3 Martića.

4 P: Da li je to bilo u srpskim medijima, hrvatskim medijima, ili i u
5 jednim i u drugim?

6 O: Bilo je i u jednim i u drugima. Hrvatski su to negativno prikazivali,
7 a kroz srpske medije to /?je/ prikazivano kao jedan hrabar čin, odgovorna osoba,
8 ozbiljan, kao junak. O njemu se veoma pozitivno pisalo, jer se suprotstavio
9 hrvatskoj policiji. A hrvatski mediji su to negativno prikazivali, kao
10 odmetnici, pobunjenici i slično.

11 P: Zna li je li Milan Babić ikada imao kontrolu nad milicijom u SAO
12 Krajini?

13 O: Pa, ono što sam čuo, ne; a i znajući Milana Martića, onako kako sam
14 ga ja upoznao, mislim da to Babić nije mogao da kontroliše. Babićeva je bila
15 politika, a Martićeva je bila policija.

16 P: S obzirom da je ovo veoma važno, biste li mogli to malo detaljnije,
17 podrobnije da nam sada izložite? Kažete: "Znajući Milana Martića, kao što sam ga
18 ja poznao." Šta Vas navodi da kažete ovo što ste upravo sada rekli?

19 O: Pa mislim da, kol'ko sam ga ja upoznao i kroz sjednice Vlade,
20 gospodin Martić nije nikad dozvolio nikome da mu se miješa u njegov posao.
21 Smatrao se dovoljno sposobnim i kompetentnim da on svoje Ministarstvo organizira
22 i uređuje po... na način kako on to u svojoj struci zna. Birao si je saradnike,
23 njih je postavljao i tako organizirao miliciju. Nije dozvoljavao da mu netko,
24 pogotovo od politike, se u to miješa ili da mu sugeriše.

25 Jer kasnije sam vidio da je smjenjivao i u Zapadnoj Slavoniji i
26 postavljao... doveo je nekog Veselinovića iz Knina. To se samo pokazalo da je on

27
28
29
30

1 imao neprikosnoven autoritet. Nije pitao nikog iz Zapadne Slavonije ko će tamo
2 biti, nego je poslô čovjeka, Veselinovića, čini mi se da se zove, iz Knina, iz
3 tog područja.

4 P: Kažete da ste ga upoznali na sednicama vlade. O kojoj vladi i u kojem
5 vremenskom periodu govorite?

6 O: Na... na sjednicama Vlade Republike Srpske Krajine, period februar
7 mjesec 1992. do februara mjeseca 1993. godine.

8 P: Incident koji ste malopre pomenuli, kada je doveo tog Veselinovića u
9 Zapadnu Slavoniju, kada se to desilo?

10 O: To se desilo kasnije. To je bilo 1995., čini mi se. Smijenjen je Vaso
11 Ostrolušćanin, koji je bio tamo u policiji, i doveden je Veselinović. To sam
12 lično čuo od Vase Ostrolušćanina, jer sam s njim bio prijatelj i dobro sam se
13 znao. I on je bio blizak našoj politici i našem gledanju i nije odgovarao,
14 vjerojatno tada, politici Republike Srpske Krajine i bio je smijenjen.

15 P: U nekoliko navrata kada ste govorili o Vašem... o tome da ste videli
16 neke stvari na sednicama Vlade - govoriću o tom periodu od februara 1992. do
17 februara 1993. godine - dakle, recite nam sada da li se desilo nešto, otprilike
18 u februaru 1993., što je dovelo do promene u pogledu Vašeg prisustva tim
19 sednicama Vlade? Vi ste o tome već nešto ranije rekli, ali bih hteo da to i
20 jasno ponovite radi zapisnika.

21 O: 1993., u februaru, to je već bilo pred moju smjenu, bio je Daruvarski
22 sporazum završen. Ovog časa se ne mogu sjetiti nešto drugo da je bilo.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ali, da li ste Vi u to vreme prestali da prisustvujete sednicama
2 Vlade?

3 O: Ja sam prestao prisustvovati poslije februara 1993.

4 P: Dobro. Na osnovu onoga što ste Vi primetili, kakvu je reputaciju imao
5 Milan Martić? Vi ste o njemu već dosta toga rekli, ali možete li nam reći o
6 reputaciji koju je imao?

7 O: Pa, on je bio veoma cijenjen i ugledan u samoj Vladi, kod ministara.
8 Bio je cijenjen i kod Srba toga kraja. Poslije probijanja ovoga kroz Posavinu
9 koridora, njegov ugled je jako porastao. Bio je zbog tog i unaprijeđen. Bio je
10 slavljen i u Republici Srpskoj i u Republici Srpskoj Krajini i mislim da je
11 poslije toga imao neprikosnoven autoritet u samoj Vladi - to je stekao tokom
12 1992. godine - i da njegova riječ se slušala od predsjednika Vlade do
13 predsjednika Republike, a da ne govorim na nižerangirane ministre i pomoćnike.

14 P: 1991. i 1992. - zamolit ću Vas da u svojem odgovoru točnu kažete o
15 kojem vremenu govorite - što ste primijetili u stavu koji je Milan Martić imao u
16 odnosu na Hrvatsku?

17 O: On je tu bio isključiv. Mislim da on više Hrvatsku nije smatrao
18 svojom državom, već da je to tada bila SAO Krajina, odnosno kasnije Republika
19 Srpska Krajina, gdje ne dolaze u obzir nikakvi više razgovori s takvom državom i
20 s takvom politikom, već mi treba da čekamo međunarodno priznanje, da na tom
21 radimo i da se priključujemo savezu srpskih zemalja, Republike Srpske i Srbije.
22 To su bili neki njegovi orijentiri po kom... oko čega se on okretao i
23 usmjeravao.

24 P: A kada ste primijetili da je on prihvatio takve stavove?

25 O: Pa, ja odonda kad sam ga upoznao, ja nisam - a upoznao sam ga
26 februara 1992 - odonda, na sjednicama Vlade su tak'i bili istupi. I obično prva
27 tačka je bila političko-bezbjednosna situacija i onda sam vidio odnos kako se

28
29
30

1 tu gleda Hrvatska i uopšte kako se treba ponašati u tim aktivnostima.

2 P: Zna li da li je Milan Martić smatrao da postoji prostor za Hrvate
3 da žive na području Srpske Krajine?

4 O: Pa, mislim da nije za to imao razumijevanja, jer kad smo imali
5 sjednicu Vlade oko povratka izbjeglica - gdje smo se mi razišli na tu temu - i
6 kad smo govorili o procesu demilitarizacije kao Vanceovog plana, Martić je bio i
7 protiv demilitarizacije, koja je bila uslov za povratak izbjeglica, a bio je
8 i... nije imao razumijevanja za povratak izbjeglica. To je bilo inače mišljenje
9 većine članova Vlade. Zbog toga smo mi imali jednu sjednicu Vlade, 1992., kraj
10 1992. godine, koja je bila u Zapadnoj Slavoniji, na tu temu kako bi se omogućio
11 povratak Hrvata. Iz tog područja su još Hrvati odlazili sa Benkovca, Obrovca.
12 Mislim da je jedino što se zadržalo nešto Hrvata to je bilo u Kninu, a da su oni
13 tokom 1992. - znači, 1991. rat je bio, neki su otišli, neki su izginuli - a
14 tokom 1992. godine su napuštali Krajinu i odlazili u Hrvatsku. Bila je ona
15 razmjena preko *checkpointa*, preko UN-a.

16 P: Htio bih Vam s tim u vezi postaviti nekoliko konkretnih pitanja.

17 Kao prvo, spomenuli se Vanceov plan. Što je točno Vanceov plan?

18 O: Pa, Vanceov plan je bio sporazum koji je potpisan 2. januara 1992.
19 godine i on je podrazumijevao prekid vatre i raspoređivanje snaga Ujedinjenih
20 nacija na prostor koji je bio zahvaćen ratom i mi smo ga usvajali tokom marta
21 mjeseca i aprila 1992. godine, na našoj Skupštini RSK, gdje je on prihvaćen i
22 trebao se provesti.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Jedna od tačaka veoma važnih je bila demilitarizacija tog područja, što
2 je podrazumijevala da se dugo i teško naoružanje stavi pod kontrolu u određena
3 skladišta, koji će imati dva ključa, jedno - ključ UN, a drugo - ključ
4 predstavnici vojske i policije RSK, a samo da se nosi kratko naoružanje o
5 pojasu, znači da samo policija može nositi kratko naoružanje. I tu je bio jedan
6 od velikih sukoba.

7 Isključivo je gospodin Martić bio nosioc te aktivnosti, a imô je podršku
8 i predsjednika Vlade republike da se ta točka ne ispoštuje i da se ne izvrši
9 demilitarizacija, tako da se i dalje nosilo dugo oružje u bivšoj SAO Krajini, a
10 većem dijelu Republike Srpske Krajine. Odnosno, jedino smo mi u Zapadnoj
11 Slavoniji izvršili demilitarizaciju tokom 1992. godine. I 2. septembra 1992. je
12 došao podsekretar UN-a, Marrack Goulding, u Okučane da nam čestita i oda
13 priznanje. A drugi dio Republike Srpske Krajine, znači Istočna Slavonija i ovaj
14 dio SAO Krajina, pardon, nisu nikada izvršili demilitarizaciju, jer je gospodin
15 Martić i njemu saradnici iz Ministarstva obnov... ovaj, obrane, imali mišljenje
16 da se samo oružjem može sačuvati i zaštititi Krajina i da se ne može izvršiti
17 demilitarizacija.

18 P: Gospodine Džakula, htio bih Vam u vezi s demilitarizacijom postaviti
19 još nekoliko pitanja. Kao prvo, prema Vanceovom planu, koje područje je točno
20 trebalo demilitarizirati?

21 O: Trebalo je demiz... demilitarizirati cijelo područje koje je bilo
22 zahvaćeno ratom, znači od zaleđa Zadra - ono što sam Vam ja crtao na karti i to
23 je bilo u obliku mrlje od mastila - znači da se na cijelom tom području postave
24
25
26
27
28
29
30

1 snage Ujedinjenih nacija; i u Zapadnoj Slavoniji; i u Istočnoj Slavoniji; i
2 Baranji; i u ovom dijelu Krajine koji je bio isto sastavni dio RSK.

3 P: U okviru te demilitarizacije, nešto se trebalo dogoditi i s vojskom,
4 Jugoslavenskom vojskom koja je u to vrijeme bila poznata kao JNA.

5 O: Jeste, jeste. JNA, odnosno Vojska RSK se morala potpuno razoružati.
6 Teško naoružanje, rekao sam, tenkovi, topovi - ja se u to ne razumijem sve što
7 idu tamo - haubice, trebali su već biti u dogovorenim skladištima, tačno se
8 znalo kol'ko od linije sukoba, pod ključem. Znači, vojska više nije mogla da
9 bude u aktivnom sastavu, pod oružjem, već u civilu, a samo policija je mogla
10 biti uniformisana i imati kratko naoružanje. To je jedino sprovedeno u Zapadnoj
11 Slavoniji, gdje je policija nosila kratko naoružanje i gdje se vojska razoružala
12 i bila u civilu, a oružje pod ključem.

13 P: Je li se u Vanceovom planu bilo što govorilo o izbjeglicama?

14 O: Sljedeća tačka je bila svakako i povratak izbjeglica. Pošto smo mi
15 izvršili demilitarizaciju u Zapadnoj Slavoniji, mi smo vršili pritisak i akciju
16 da se otpočne proces sa povratom izbjeglica. Dogovorili smo bili da se u jednom
17 dijelu kod Pakraca vrata izbjegli Hrvati u svoje kuće - tamo je bilo jedno
18 naselje gdje su oni bili... živjeli - a da se u drugi dio Zapadne Slavonije,
19 koji je bio pod hrvatskom kontrolom, vojnički, vraćaju Srbi. To je bio naš plan
20 i prijedlog. Međutim, on nikad nije bio prihvaćen i nikad nije bio sproveden.

21 P: Govorili ste o ovoj specijalnoj sjednici Vlade koja je održana krajem
22 1992. godine. Gdje je tačno održana ta sjednica?

23 O: Sjednica je održana u Vrbovljanima, selu kod Okučana, sa temom...
24 Bilo je za povratak izbjeglica, zbog našeg pritiska iz Zapadne Slavonije, pa je

25

26

27

28

29

30

1 zbog toga tamo i održana sjednica Vlade. Predsjednik Vlade i većina ministara
2 najprije je otišlo u općinu Okučane, tamo su razgovarali. Ja sam dobio
3 informaciju da je već dogovor bio da se ne prihvati naš predlog, odnosno da nema
4 ništa od povratka izbjeglica. Na sjednici Vlade, koja je bila veoma bučna,
5 žur... ovaj, žučna, gdje sam ja od sudionika...

6 P: Oprostite, prekinut ću Vas na trenutak, gospodine Džakula. Na koji
7 način ste dobili informaciju da prijedlog ne treba prihvatiti, odnosno da je o
8 tome već postignut dogovor?

9 O: To mi je rekô potpredsjednik Vlade, Stevo Bogić iz Istočne Slavonije,
10 s kim sam ja bio, onako, blizak. I njemu je bilo žao što nema podrške prema meni
11 i rekao mi je, kako se on znao meni obraćati: "E moj napaćeni Srbine, ostaćeš
12 sam. Nećeš imati podršku za povratak tvojih Srba u Zapadnoj Slavoniji." Ali,
13 kaže: "Ja kol'ko mogu, ja ću ti pomoći. Ali, uglavnom, podršku nećeš imati." To
14 je on bio u Okučanima i jedno pet minuta prije početka sjednice Vlade mi je tu
15 informaciju donio.

16 P: Postavit ću Vam još neka pitanja o tome što se dogodilo na toj
17 sjednici Vlade.

18 G. WHITING: [simultani prijevod] No, časni Sude, mislim da smo došli do
19 kraja današnjeg zasjedanja.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Prekinut ćemo s radom do
21 sutra u 14.15h.

22 Prekidamo sada sa zasjedanjem.

23 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim da svi ustanu.

24 ... Sjednica završena u 18.58h.

25 Nastavak zakazan za utorak

26 17.01.2006 u 14.15h.

27

28

29

30